

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор СумДПУ імені А. С. Макаренка

_____ проф. Юрій ЛЯННОЙ

« ____ » _____ 2025 року

**Звітно-планові показники роботи
Наукової бібліотеки
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
2024 – 2025 роки**

Суми 2025

Зміст

ВСТУП

1. СТРУКТУРА НБ	5
2. ТАБЛИЦЯ ОСНОВНИХ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ ЗА 2024 РІК	6
3. РЕСУРСНА БАЗА БІБЛІОТЕКИ	11
3.1. Комплектування та облік бібліотечного фонду	11
3.2. Організація та збереження фонду	13
3.3. Формування колекцій	15
3.4. Електронні ресурси бібліотеки	16
4. ПІДТРИМКА ОСВІТНЬОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	18
4.1. Традиційні та дистанційні форми роботи бібліотеки з обслуговування користувачів	18
4.2. Довідково-бібліографічне обслуговування	21
4.3. Навчання та консультивання дослідників	22
4.4. Моніторинг публікаційної активності	23
4.5. Культура академічної доброчесності	24
5. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА. ПРОМОЦІЯ КНИГИ ТА ЧИТАННЯ	24
5.1. Культурно-просвітницька робота	25
5.2. Комунікації та інтернет представництва	28
6. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	29
6.1. Методична робота	31
7. ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОГО РІВНЯ ПЕРСОНАЛУ ТА РОБОТА З КАДРАМИ	32
8. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ	34
9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА БІБЛІОТЕКИ	35
10. НОВЕ В РОБОТІ	36

ДОДАТКИ

Вступ

2024 рік – рік столітнього ювілею Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Своє 100-річчя відзначила і Наукова бібліотека, історія якої нероздільно пов'язана зі становленням та розвитком навчального закладу.

100 років – це життя, історія, пам'ять, шлях від невеликої книгозбірні до сучасного інформаційно-освітнього й культурно-просвітницького простору з ключовими технологічними сервісами для навчання, викладання, дослідження. Університетська бібліотека – хранителька вікових традицій та активний новатор, унікальний центр поширення знань, місце сили, та інтелектуальної, духовної, культурної взаємодії здобувачів, науковців, освітян та бібліотекарів.

В складних реаліях минулого року Бібліотека активно працювала над забезпеченням цілодобового доступу користувачів до інформаційних ресурсів; створенням цифрового контенту та розширенням доступу до нього, в тому числі, за рахунок соціальних мереж; переходом до моделі відкритої бібліотеки, що ефективно використовує зовнішні інформаційні ресурси; адаптацією та збільшенням спектру віртуальних сервісів для можливості дистанційного надання послуг.

П'ятий рік поспіль студенти нашого університету навчаються за дистанційною формою. Намагаючись бути ближче до свого користувача, ми продовжували у нових форматах проведення інформаційних та культурно-масових заходів, занять з інформаційної культури, академічної доброчесності. Серед значущих інноваційних проєктів року – запровадження електронного ресурсу «Енциклопедія педагогічної Сумщини» та створення подкастів «Територія слова. Україна понад усе!».

Минулорічні статистичні показники діяльності свідчать про збільшення кількості звернень, як загалом до сайту бібліотеки, так і окремих його ресурсів. Зріс обсяг повнотекстових мережних документів. У 2024 році ми обслужили **128 400** користувачів, із них у Бібліотеці – 27 572, вебресурсами Бібліотеки скористалися – 3 266 060. Загальна кількість відвідувань становить **3 283 239**, зокрема, фізично – 17 179. З об'єктивних причин зменшилась кількість користувачів за єдиним обліком.

Упродовж року співробітники бібліотеки активно долучались до волонтерських ініціатив: збирали та передавали до обласних волонтерських організацій продукти харчування, ліки, теплі речі. На запит військового підрозділу плели та надсилали маскувальні сітки, термохімічні грілки, пічки для опалення бліндажів. Була надіслана велика партія окопних свічок, партія

перископів, сухих душів та вологих серветок, сушарок для взуття. Співробітники бібліотеки є постійними донорами обласного центру служби крові.

Попри всі складнощі сьогодення бібліотека впевнено вступає в нове сторіччя своєї історії, продовжує генерувати якісний освітній контент, вивчає та запроваджує новітні технології та сервіси, здійснює волонтерську діяльність і, безумовно, твердо вірить у нашу Перемогу.

Директор Наукової бібліотеки
Ірина Железняк

I. Структура Наукової бібліотеки

---

1. Адміністрація
  - 1.1. Директор
  - 1.2. Заступник директора
2. Відділ комплектування, наукової обробки документів та організації каталогів
3. Відділ зберігання фондів
4. Відділ обслуговування літературою
  - 4.1. Сектор обслуговування на абонементях
    - 4.1.1. Абонемент наукової літератури
    - 4.1.2. Абонемент художньої літератури
    - 4.1.3. Абонемент музично-педагогічної літератури
    - 4.1.4. Абонемент іноземної літератури
  - 4.2. Сектор обслуговування в читальних залах
    - 4.2.1. Центральний читальний зал
    - 4.2.2. Читальний зал природничо-географічної літератури
    - 4.2.3. Читальний зал музично-педагогічної літератури
    - 4.2.4. Читальний зал іноземної літератури
  - 4.3. Сектор обслуговування навчальною літературою
    - 4.3.1. Абонемент навчальної літератури
5. Інформаційно-бібліографічний відділ
6. Науково-методичний відділ
7. Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення
  - 7.1. Зал інформаційних технологій

II. Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотеки за 2024 рік

	Основні показники	Виконня 2023 рік	План 2024 рік	Виконня 2024 рік	План 2025 рік
I.	Повна назва, рік заснування бібліотеки	Наукова бібліотека Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, 1924 р.			
1.1	ПІБ керівника бібліотеки	Железняк Ірина Олександрівна			
1.2	Е-mail бібліотеки	library@sspu.edu.ua			
1.3	ПІБ ректора ЗВО	Лянной Юрій Олегович			
1.4	Е-mail ректора	rector@sspu.edu.ua			
II.	Група за оплатою праці	II			
III.	Бібліотечний фонд				
3	Всього примірників	637 743	633 243	640 617	642 617
	у т. ч. рідкісних та цінних документів	4 961	4 970	4 977	4 980
3.1	За видами				
3.1.1	Книг	458 314	452 014	451 234	444 934
3.1.2	Періодичних видань	60 765	58 965	60 783	60 333
3.1.2.1	у т. ч. журналів	60 632	58 827	60 650	60 195
3.1.2.2	у т. ч. газет	133	138	133	138
3.1.3.	Неопублікованих док	5 930	6 530	6 887	6 837
3.1.4	Електронних носіїв із запис	476	476	476	276
3.1.5	Мережних локал. докум., що доступні корис-чам б-ки	33 987	36 987	42 966	51 966
3.1.5.1	у т. ч. із відкритим доступом	33 987	36 987	42 966	51 966
3.1.6	Інших документів	78 271	78 271	78 271	78 271
3.2	За мовами				
3.2.1	Державною мовою	343 204	347 304	353 170	362 170
3.2.2	Іноземними мовами	294 539	285 939	287 447	280 447
3.2.2.1	у т. ч. рос. мовою	230 041	221 041	222 588	215 888
3.3	За цільовим призначенням				
3.3.1	Наукових видань	221 147	219 447	228 086	229 550
3.3.2	Навчальних видань	303 114	301 914	298 953	299 839
3.3.2.1	у т. ч. в електронній формі	16 484	17 884	17 512	18 612
3.3.3	Літературно-художніх	52 717	52 917	52 795	52 895
IV.	Електронні ресурси				
4.1	Мережні віддалені ресурси				
4.1.1	Ліцензійні ресурси передплат./придб.				
4.1.1.1	Кількість придбаних БД	4	4	4	4
4.1.1.1.1	з них: повнотекстових	2	2	4	4
4.1.1.2	Кількість унікальних назв	-	-	-	-
4.1.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу				
4.1.2.1	Кількість тестових БД	1	5	1	5
4.1.2.2	Кількість унікальних назв	-	-	-	-
4.1.3	Ресурси відкритого доступу				
4.1.3.1	К-сть посилань на безкоштов. інтернет-ресурси, які б-ка внесла до свого каталогу, БД	730	1 000	9 006	9 500
4.2	Бази даних (власні)				
4.2.1	К-сть власних БД	5	6	6	7
4.2.2	Обсяг власних БД (кіл запис)	275 123	280 000	287 439	307 500

4.2.2.1	з них: записів у Електронному каталозі	250 253	255 000	258 713	260 000
4.2.2.2	К-сть введених записів до ЕК за рік	6 686	10 000	9 846	10 000
4.2.2.3	К-сть звернень до ЕК	21 000	20 000	28 674	30 000
4.2.3	К-сть оцифрованих документ	-	-	15	50
4.2.3.1	у т. ч. сторінок	-	-	29	100
4.2.4	К-сть оцифр. док. всього	357	370	372	422
4.3	Бібліотечний вебсайт	Власний			
4.3.1	URL вебсайту	https://library.sspu.edu.ua/			
4.3.2	К-сть звернень	118 939	150 000	120 855	150 000
4.4	Інституційний репозитарій				
4.4.1	Назва репозитарію	eSSPUIR - Electronic Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko Institutional Repository			
4.4.2	URL репозитарію	http://repository.edu.sumy.ua			
4.4.3	К-сть представлених док	13 511	15 500	15 465	17 500
4.4.4	К-сть звернень	805 265	810 000	3 115 296	3 000 000
4.5	Інші вебресурси бібліотеки				
4.5.1	Кількість вебсайтів б-ки	-	-	1	1
4.5.2	Кількість звернень	-	-	1 235	10 000
V.	Надійшло документів				
5	Всього примірників	4 177	5 500	11 638	12 000
5	Всього назв	3 570	4 300	10 769	10 800
5.1	За видами				
5.1.1	Книг – примірників	1 069	1 700	1 673	2 000
5.1.2	Книг – назв	660	700	833	900
5.1.3	Періодичних видань	138	200	29	50
5.1.3.1	у т. ч. журналів	134	195	29	45
5.1.3.2	у т. ч. газет	4	5	-	5
5.1.4	Неопублікованих док	60	600	957	950
5.1.5	Електронних носіїв із запис	-	-	-	-
5.1.6	Мережних локальн. док	2 910	3 000	8 979	9 000
5.1.7	Інших документів	-	-	-	-
5.2	За мовами				
5.2.1	Державною мовою	3 942	5 100	10 907	11 000
5.2.2	Іноземними мовами	235	800	731	1 000
5.2.2.1	у т. ч. рос. мовою	-	-	-	-
5.3	За цільовим призначенням				
5.3.1	Наукових видань	2 689	3 500	9 289	9 200
5.3.2	Навчальних видань	1 267	1 600	2 157	2 550
5.3.2.1	у т. ч. в електронній формі	664	400	1 028	1 100
5.3.3	Літературно-художніх вид.	83	200	163	200
VI.	Обмінний фонд				
6	Всього примірників	-	-	-	-
6.1	у т. ч. надійшло прим.	-	-	-	-
6.2	у т. ч. передано прим.	-	-	-	-
VII.	Вибуло примірників	250 362	10 000	8 764	10 000
VIII.	Користувачі				
8.1	Кількість користув. за єдиним обліком	6 689	7 000	6 272	7 000
8.1.1	у т. ч. Студентів	5 687	5 300	5 125	5 300
8.1.2	у т. ч. Сторонніх	52	250	61	100
8.2	Кількість віртуальних користувачів	-	-	100 828	100 000
8.3	Обслуговано всіма структурними підрозділами	26 917	30 300	27 572	31 300

IX.	Кількість відвідувань				
9	Всього	957 159	1 060 200	3 283 239	3 267 000
9.1	у т. ч. звернень до вебресурсів бібліотеки	945 204	980 000	3 266 060	3 190 000
9.2	у т. ч. к-сть відвідув соціокульт заходів	1 650	3 000	2 349	3 000
X.	Видано документів				
10	Всього примірників	378 522	430 000	364 817	428 000
	у т. ч. рідкісних та цін док	47	1 000	54	500
10.1	За видами				
10.1.1	Книг	13 919	46 900	17 472	44 900
10.1.2	Періодичних видань	2 623	12 900	1 350	12 900
10.1.2.1	у т. ч. журналів	2 586	11 500	1 326	11 500
10.1.2.2	у т. ч. газет	37	1 400	24	1 400
10.1.3	Неопублікованих док.	2	200	1	200
10.1.4	Електронних носіїв із запис	-	-	-	-
10.1.5	Мережних локальн. док	361 978	370 000	345 994	370 000
10.1.6	Інших документів	-	-	-	-
10.2	За мовами				
10.2.1	Державною мовою	324 668	380 000	326 216	380 000
10.2.2	Іноземними мовами	53 854	50 000	38 601	48 000
10.2.2.1	у т. ч. рос. мовою	1 054	1 000	347	500
10.3	За цільовим призначенням				
10.3.1	Наукових видань	291 517	311 000	266 097	310 000
10.3.2	Навчальних видань	82 598	102 100	96 213	114 000
10.3.2.1	у т. ч. в електронній формі	72 978	80 100	60 054	80 000
10.3.3	Літературно-художніх вид	1 784	4 000	2 507	4 000
XI.	Мережні віддалені ресурси – кількість завантажених користувачами електронних документів (файлів)				
11.1	Ліцензійні ресурси передпл	3 952	5 000	4 873	5 000
11.2	Ліцензійні ресурси тестові	405	500	386	500
XII.	МБА та ЕДД (електронна доставка документів)				
12.1	К-сть абонентів МБА, ЕДД	4	50	-	50
12.2	К-сть документів, з біб-тек	-	-	-	-
12.2.1	у т. ч. сторінок копій	-	-	-	-
12.3	К-сть виданих док	5	50	-	50
12.3.1	у т. ч. сторінок копій	35	150	-	150
XIII.	Культурно-просвітницька робота				
13	Тематичні виставки, перегляди:				
13.1.1	Загальна кількість виставок, перегляд.	106	140	99	140
13.1.2	Представлено докум.	4 109	6 750	3 937	6 750
13.2	у т. ч. Віртуальні виставки:				
13.2.1	Кількість віртуальн. вистав	63	60	53	56
13.2.2	Представлено докум.	1 428	1 500	945	1 400
13.3	Бібліографічні огляди:				
13.3.1	Тем	9	9	9	9
13.3.2	Прочитано	-	-	168	180
13.4	Кількість соціокультурн заходів	33	26	32	36
XIV.	Довідково-інформаційне обслуговування				
14.1.1	К-сть абонентів ВРІ	192	260	237	290
14.1.2	К-сть тем ВРІ	192	260	58	60
14.1.3	К-сть абонентів ДОК	16	16	16	16
14.1.4	К-сть тем ДОК	18	18	18	18
14.2	Виконано довідок	738	1 830	2 151	2 150

14.2.1	у т. ч. тематичних	95	140	128	160
14.2.2	у т. ч. заіндексовано документів (УДК)	278	300	140	160
14.3	Виконано в автоматиз. реж	581	1 530	2 151	2 150
14.3.1	у т. ч. віртуальною довідковою службою	95	100	50	80
14.3.1.1	URL вірт довідкової служби	http://library.edu.sumy.ua/virtualna_bibliografichna_dovidka			
14.4	К-сть днів інформ./кафедр	-	5	3	4
14.5	Кількість складених бібліограф покажчиків	2	3	3	2
14.6	Кількість опубліков. бібліограф покажчиків	2	3	2	2
14.7	Кількість бібліограф. покажч в електрон формі	2	3	3	2
XV.	Формування інформаційної культури				
15.1	Загальна кількість провед занять (годин)	55	66	52	66
15.2	Програма навчального курсу в академічних годинах:				
15.2.1	у т. ч. для студ. мол. курсів: теорет.	2	2	2	2
15.2.2	у т. ч для студ. мол. курсів: практ.	2	2	2	2
15.2.3	у т. ч. для студ. старших курсів: теорет.	2	2	2	2
15.2.4	у т. ч. для студ. старших курсів: практ.	2	2	2	2
15.2.5	у т. ч. для наук.-пед. працівників: теорет.	1	1	1	1
15.2.6	у т. ч. для наук.-пед. працівників: практ.	1	1	1	1
XVI.	Науково-дослідна та науково-методична робота				
16.1	Кількість тем наукових роб	1	1	1	1
16.2	Назви тем наукових робіт	Наукове бібліографування праць вчених СумДПУ імені А. С. Макаренка			
16.3	Проведено конференцій	-	-	-	-
16.4	Проведено семінарів	-	2	1	1
16.5	Проведено інших заход	9	3	11	13
16.6	К-сть виступів на конферен, семінарах	6	10	5	8
16.7	К-сть публікацій	4	5	2	5
XVII.	Матеріально-технічна база (МТБ)				
17.1	Загальна площа приміщень	1 134,8		1 134,8	
17.1.2	у т. ч. площа для зберігання фондів (кв.м)	636,6		636,6	
17.1.3	у т. ч. площа для обслуговув	368,7		368,7	
17.2	К-сть абонементів	5		5	
17.3	К-сть читальних залів	5		5	
17.4	Місце для читачів	251		240	
XVIII.	Технічна характеристика приміщень				
18.1	Потребує капітального ремонту (кв. м.)	830		830	
18.2	Перебуває в авар стані	-		-	
XIX.	Кількість технічних засобів				
19.1	Кількість комп'ютерів	34	38	36	38
19.1.1	у т. ч. к-сть серверів	1	1	1	1
19.2	Кількість АРМ	33	37	35	37

19.2.1	у т. ч. АРМ для співроб	26	27	26	27
19.2.2	АРМ для користувачів	8	10	9	10
19.3	К-сть комп. з доступом до Інтернету	33	37	35	37
19.3.1	у т. ч. для користувачів	8	10	9	10
19.4	Кількість КРТ, всього	25	29	25	29
19.4.1	у т. ч. сканерів	10	10	10	10
19.4.2	принтерів	13	15	13	15
19.4.3	копірів	-	-	-	-
19.4.4	БФП	2	4	2	4
19.5	Кіл-сть телеф номерів	8	8	8	8
19.6	Використання WI-FI	так			
19.7	Наявність ліцензованої бібліотечної системи	УФД/Бібліотека			
XX.	Фінансові витрати на:				
20.1	Придбання книг	132 643 грн.		91 844 грн.	
20.2	Передплату періодичних видань	13 590,16 грн.		-	
20.3	Передплату баз даних	18 000 грн		20 000 грн.	
20.4	Інші витрати	-	-	-	
XXI.	Отримано дари				
21.1	Книг (примірників)	350		1 265	
21.2	Книг (на суму)	36 352 грн.		204 302,35 грн	
21.3	ПК та іншої комп. техніки (одиниць)	1	-	-	-
21.4	ПК та іншої комп. техніки (на суму)	14 700 грн.	-	-	-
21.5	Інше (сума)	-	-	-	-
XXII.	Персонал бібліотеки				
22.1	Облікова кількість штатних працівн.	27		26	
22.1.1	у т. ч. жінок	27		26	
22.2	Кількість бібліотечних працівників (осіб)	27		25	
22.2.1	у т. ч. які мають 3-й рівень освіти, науковий ступінь	-		-	
22.3	Кількість бібліотечних працівників за освітою				
22.3.1	Вища освіта (2-й рівень, магістерс.)	26		24	
22.3.1.1	у т. ч. спеціальна	4		3	
22.3.2	Вища освіта (1-й рівень, бакалавр.)	1		1	
22.3.2.1	у т. ч. спеціальна	1		1	
22.3.3	Початкова вища освіта (мол. бакал.)	-		-	
22.3.3.1	у т. ч. початкова спеціальна	-		-	
22.3.4	Повна загальна сер освіта	-		-	
22.4	за стажем				
22.4.1	До 3 років	2		1	
22.4.2	3-9 років	3		3	
22.4.3	10-20 років	4		2	
22.4.4	Понад 20 років	18		19	
22.4.5	Працюють повний робочий день	27		25	

III. Ресурсна база бібліотеки

Одним із пріоритетних напрямків розвитку книгозбірні є оптимізація кількісно-якісної складової бібліотечного ресурсу та спектру доступу до нього. За кошти виділені університетом, здійснювалось придбання нової друкованої продукції. Проводилась робота з поповнення фонду за рахунок подарункової літератури від фізичних осіб, установ та фондів. Бібліотека активно працювала над збільшенням обсягу власних електронних ресурсів. Для якісного забезпечення наукового та навчального процесів традиційно створювали можливості доступу та використання світових наукометричних та наукових електронних ресурсів.

3.1. КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА ОБЛІК БІБЛІОТЕЧНОГО ФОНДУ

Загальний показник надходження до фонду бібліотеки у 2024 році склав **11 638** документів (10 769 назв).

Надходження за видовим розподілом:

- книги – 1 673 або 14,4%;
- неопубліковані документи – 957 або 8,2%;
- мережні локальні документи – 8 979 або 77,2% від загального показника надходжень.

За кошти університету придбано 183 примірника на суму 91 844 грн., або 11% від показника надходження книг.

Дарунки читачів, авторів, організацій склали 1 265 прим. на суму 204 302,35 грн., що становить 75,6%.

З інших джерел надійшло 225 прим., або 13,4% на суму 39 292,50 грн.

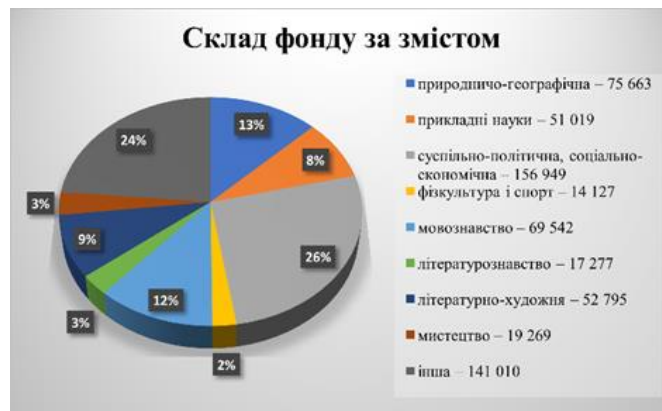
Загальна сума надходжень документів друку в 2024 році склала 335 438 грн. 85 коп.

У цілому до фонду надійшло друкованих видань на 604 примірники та 173 назви більше в порівнянні з попереднім роком. Загальний показник надходжень збільшився на 7 461 документ. Збільшення відбулось за рахунок мережних локальних документів (розпис статей з фахових електронних періодичних видань з відкритим доступом до ЕК бібліотеки).

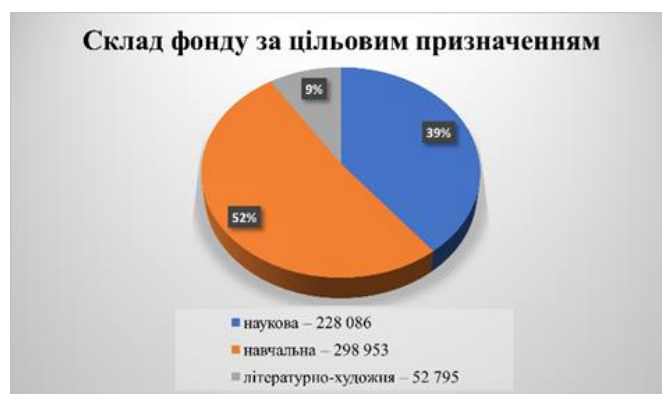
Передплата періодичних видань у 2024 році не проводилась. Причиною є відсутність друкованих варіантів періодичних видань та затримка їх видання та надходження, що впливає на актуальність матеріалів.

Станом на 01.01.2025 року загальний обсяг фонду Наукової бібліотеки нараховує **640 617** документів.

За видовим складом структура фонду включає

Склад фонду за мовами: державною – 353 170; іноземною – 287 447; у т. ч. російською – 222 588.

В складі фонду 42 966 одиниць мережних локальних документів. Працюючи в умовах дистанційного навчання здобувачів освіти, бібліотека приділяла особливу увагу збільшенню цієї частки фонду.

Фонд рідкісних та цінних документів нараховує 4 977 примірників.

За звітний період загальний обсяг документів фонду збільшився на **2 874** одиниці, або на 0,45 %.

За відсутності належного фінансування для комплектування активно залучались альтернативні джерела: надходження з обмінного фонду Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого (92 прим.); Наукової бібліотеки НаУКМА (6 прим.); Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» (858 прим.); Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України (48 прим.); ГО «Український ПЕН» (93 прим.); подарунки від авторів, читачів, благодійних організацій.

У 2024 році бібліотека співпрацювала з наступними видавничими організаціями та торговельними фірмами: ТОВ «Видавничий центр «Академія»; ТОВ «Видавництво «Навчальна книга – Богдан»; видавець Олександр Савчук; фізична особа-підприємець Піча Світлана; ПП «Нова Книга»; ТОВ «Видавництво Ліра-К»; ТОВ «Патерик»; «Видавництво «Університетська книга»; ТОВ «ВСВ «Медицина»; Національний Університет «Львівська політехніка».

Цікавим придбанням минулого року стали видання: «Етнографічний образ українців зарубіжжя. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів: у 10 ч.»; «Історія українського мистецтва: у 5 т.»; «Українські народні думи: у 2 ч.»; «Щербаківські Вадим і Данило. Українське мистецтво»; «Український театральний костюм ХХ–ХХІ століть»; «Музична Шевченкіана».

Наукова обробка документів та каталогізація

Усі видання, які надійшли до бібліотеки, пройшли наукову і технічну обробку. Всього за рік закласифіковано 1 845 документів. Складено 1 790 бібліографічних описів друкованих документів та 8 901 бібліографічних описів електронних документів.

Інформація про списані **8 764** примірники своєчасно вилучена з облікових документів і довідкового апарату бібліотеки.

Упродовж року надруковано та вчасно вліто до каталогів та картотек 4 420 карток.

3.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ФОНДУ

За 2024 рік виконано розподіл та передано до структурних підрозділів бібліотеки 2 659 документів нових надходжень: абонемент наукової літератури – 1 052 прим.; абонемент навчальної літератури – 25 прим.; абонемент художньої літератури – 88 прим.; абонемент іноземної літератури – 128 прим.; абонемент музичної літератури – 10 прим.; зал інформаційних технологій – 172 прим.; читальний зал № 1 – 1 164 прим.;

читальний зал № 2 – 6 прим.; інформаційно-бібліографічний відділ – 12 прим.; науково – методичний відділ – 2 док.

Рух бібліотечного фонду своєчасно відображався в електронному та топографічному каталогах.

Інвентаризація фондів

Робота з інвентаризації бібліотечного фонду у 2024 році проводилась у відповідності до Перспективного плану перевірки фондів та на підставі Наказу ректора № 14 від 15.01.2024 року «Про проведення інвентаризації бібліотечних фондів Наукової бібліотеки».

Загальний обсяг перевіреного фонду становить 60 915 документів. Виконані перевірки наступних підрозділів фонду: абонемент навчальної літератури (відділи: медицина, техніка, сільське господарство, мистецтво, спорт) – 17 000 документів; абонемент наукової літератури (відділи: медицина, техніка, сільське господарство, мистецтво, спорт, право) – 35 500 документів; фонд рідкісних та цінних видань – 4 950 документів; фонд відділу інформаційних технологій – 1 200 документів; кабінети: соціальної роботи, дошкільної і початкової освіти, французької мови, хімії та психології – 2 265 документів.

За результатами перевірок складено 7 актів.

Робота з фондом

Бібліотека активно працювала над вилучанням застарілих та зношених документів з метою актуалізації фондів. Всього за минулий рік з фонду бібліотеки вилучено 8 764 документи. З них:

- застарілої за змістом літератури – 7 017 документів;
- загубленої користувачами – 126 документів;
- зношеної – 1 621 документ.

Динаміка вилучення документів фонду за останні роки:

Робота з каталогами

Інвентаризація та облік руху книжкового фонду бібліотеки здійснювалися за допомогою топографічного каталогу, обсяг якого налічує 245 бібліотечних шухляд.

В 2024 році закінчена його повна редакція. Надруковано, перегруповано та вліто 7 518 топографічних карток. Вилучено понад 8 200 карток на списані документи, змінено 1 094 місць збереження документів.

До електронного каталогу за рік занесено 2 990 записів місць розподілу та вилучено 2 160 записів списаних документів.

3.3. ФОРМУВАННЯ КОЛЕКЦІЙ

У звітному році бібліотека продовжувала формувати колекцію «Фонд рідкісних та цінних видань». Загальний обсяг колекції складає 4 977 документів. За рік було додано 12 примірників 1924 – 1939 років.

У 2024 році бібліотека розпочала виокремлення спеціальних колекцій із загального фонду книгозбірні:

- особиста колекція Сахрін Марії, м. Торонто (громадської діячки діаспори, зв'язкової УНР) – в колекцію входить 73 примірники науково-історичних розвідок та художніх видань, надрукованих українською канадською діаспорою;
- особиста колекція професора Дубравіна В. В. (фольклориста, етномузикознавця, педагога) – 610 видань з фольклористики, музики та музичної педагогіки;
- особиста колекція професора Петровського О. Ю. (українського хорового диригента та педагога) – включає 1 706 примірників нотних, музикознавчих видань, багато з яких рідкісні та надруковані наприкінці ХІХ – початку ХХ ст.;
- особиста колекція Гаврилова П. Т. – складається з епістолярних документів з приватного архіву канд. філ. наук, доцента Гаврилова Пилипа

Трохимовича 1947-1972 років. До складу колекції увійшли особисті листи до П. Т. Гаврилова письменників Григора та Григорія Тютюнників, матері Григорія Тютюнника, вітальні листівки, телеграми, світлини. Зібрання налічує 77 документів. В подальшому планується оцифрування колекції.

3.4. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ

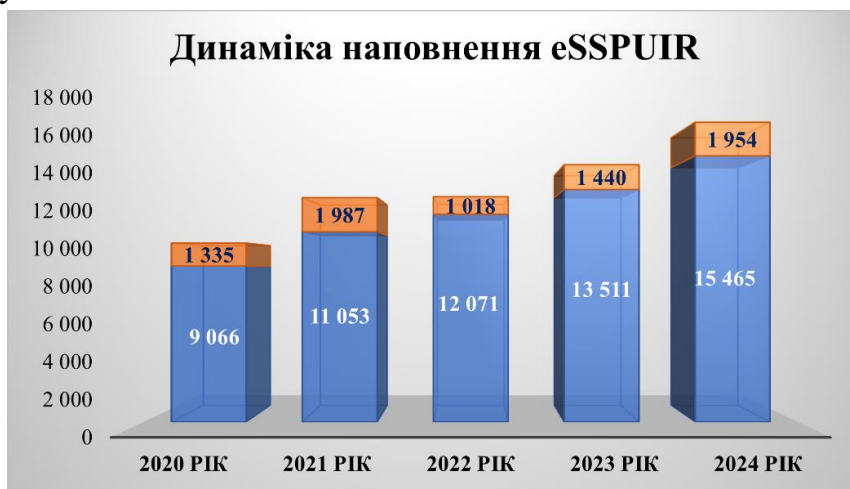
Інституційний репозитарій eSSPUIR

У 2024 році здійснено перехід Електронного архіву наукових та освітніх матеріалів СумДПУ імені А. С. Макаренка на нову версію програмного забезпечення Dspace 7.6.

Протягом року виконувались роботи зі змістового наповнення ресурсу, корегування введених метаданих документів, відновлення втраченої частини інформації під час переходу на Dspace 7.6.

Станом на 01.01.2025 року загальний обсяг [електронного архіву](#) налічує 15 465 документів. За звітний період обсяг архіву збільшився на 1 954 документи. Річна кількість звернень до ресурсу – 3 115 296, у т. ч. 300 017 переглядів прикріплених файлів.

Доступ до eSSPUIR надається через вебсайти бібліотеки та університету.

Електронний каталог

Базовим інформаційним продуктом власної генерації та найбільш затребуваним ресурсом бібліотеки є [Електронний каталог](#). ЕК об'єднує різні джерела інформації, має розширений пошуковий функціонал, інтегрується з іншими інформаційними ресурсами бібліотеки. Цілодобовий відкритий доступ, наявність в інтерфейсі ЕК додаткових програмних застосунків (електронне замовлення, е-формуляр читача, книгозабезпеченість), посилання на зовнішні е-ресурси та повнотекстові документи значно збільшують ефективність використання ресурсу.

У звітний період для підвищення рівня інформативності та пошукових можливостей ЕК виконувалися роботи з його наповнення та оптимізації: введено **9 846** нових записів, у т. ч. **6 984** посилань на зовнішні електронні ресурси та повнотекстові документи; створено колекцію електронних періодичних видань фахово-орієнтованого вмісту з відкритим доступом; закінчено редакцію каталогів тем щодо вилучення російськомовних варіантів термінів та прізвищ.

Протягом року здійснювалась актуалізація переліку назв основних дисциплін в модулі ЕК та редакція документів закріплених за ними.

Станом на 01.01.2025 року ЕК налічує **258 713** бібліографічних записів, у т. ч. **22 096** посилань на зовнішні електронні ресурси та повнотекстові документи. Кількість звернень становить – **28 674**.

Зовнішні ресурси

Бібліотека активно працює в напрямку переходу до моделі відкритої бібліотеки, яка передбачає ефективне використання зовнішніх інформаційних ресурсів.

У 2024 році за підтримки МОН України продовжено доступ до міжнародних наукометричних баз **Scopus** та **Web of Science**. За ініціативи міжнародної спільноти щодо підтримки науковців України під час війни, користувачам надавався безкоштовний доступ до повнотекстових електронних ресурсів наукової літератури, які доступні в межах проєкту **Research4Life**.

Протягом року активно використовувалися: науковий контент платформи **Science Direct**, повнотекстові публікації відомого міжнародного видавництва «**Springer Nature**», ресурси фахово-орієнтованого електронного контенту відкритого доступу.

Для інформаційної підтримки освітньої діяльності продовжено передплату до навчальних видань провідного вітчизняного видавництва «**ЦУЛ**».

Власні ресурси

На кінець звітнього періоду бібліотекою створено та підтримуються 4 власних тематичних баз даних, у тому числі 4 повнотекстових: «Наукові періодичні видання Університету», «Дисертації, захищені в СумДПУ», «Краєзнавча база статей», «Бібліографічні покажчики».

Онлайн проєкт «Енциклопедія Педагогічної Сумщини»

У 2024 році з нагоди 100-річчя СумДПУ імені А. С. Макаренка розроблено новий онлайн проєкт [«Енциклопедія Педагогічної Сумщини»](#).

Енциклопедія є онлайн виданням, у якому збираються матеріали про визначних освітян Сумщини, окремих діячів культури і просвітництва від найдавніших часів до сьогодення.

Матеріали ресурсу структуровано за абеткою персоналій. Кожна стаття містить інформацію про життєпис, педагогічну діяльність, доробок педагога. Особливий акцент зроблено на бібліографічній складовій. В електронну енциклопедію включено бібліографічні посилання та інтернет адреси на відповідні електронні видання та бібліотеки.

В жовтні 2024 року «ЕПС» презентовано на сайті бібліотеки. Обсяг ресурсу – 57 статей, 4 074 бібліографічних записів.

Загальний обсяг власних баз даних нараховує **287 439** записів.

IV. Підтримка освітньої та науково-дослідної роботи

Якісний інформаційний супровід освіти та досліджень вимагає від бібліотеки використання нових цифрових практик та інструментів для організації та вдосконалення ресурсної бази, вивчення інформаційних потреб користувачів та надання сучасних дистанційних послуг.

4.1. ТРАДИЦІЙНІ ТА ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ З ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Для організації обслуговування користувачів в структурі бібліотеки функціонують 5 абонементів (наукової літератури, художньої літератури, навчальної літератури, іноземної літератури, музично-педагогічної літератури); 5 галузевих читальних залів (центрального, природничо-географічної літератури, музично-педагогічної літератури, іноземної літератури, інформаційних технологій).

Протягом звітнього року за єдиним реєстраційним обліком зареєстровано **6 272** користувача. Основним контингентом користувачів

бібліотеки є здобувачі вищої освіти – 5 125. Цьогорічний міжнародний контингент склав 285 користувачів.

Враховуючи дистанційну форму навчання здобувачів, бібліотека активно розвивала електронні сервіси та послуги:

- онлайн реєстрація – 89 користувачів;
- електронне замовлення літератури – 58 запитів;
- визначення індексу УДК – 144 абоненти;
- перевірка на плагіат – 996 документів;
- віртуальна бібліографічна довідка – 50 довідок;
- замовлення та проведення консультацій і тренінгів – 113;
- замовлення на комплектування – 43.

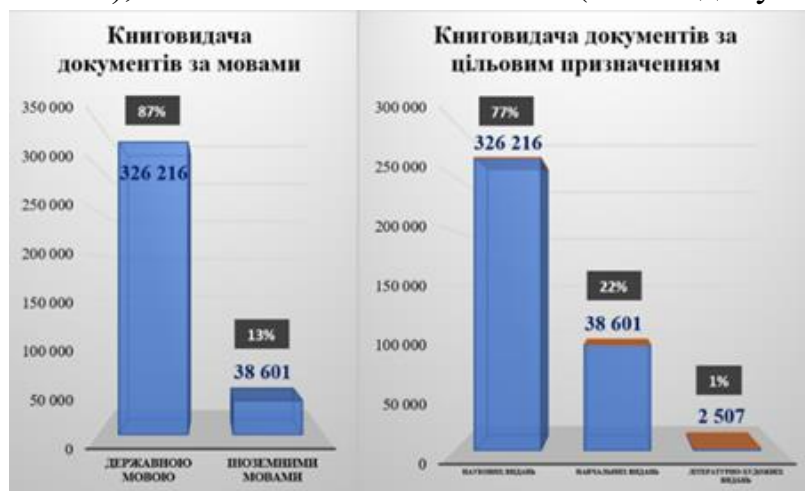
Також ми надавали кафедрам і факультетам Університету довідки про ресурсне забезпечення дисциплін для проходження акредитацій, ліцензування ЗВО за вимогами МОН України; виконано 2 запити, надана інформація про 375 джерел.

Минулорічний показник діяльності книговидачі зменшився на 13 705 та склав 364 817. Видача друкованих документів становить 18 822 або 5,2% від загальної книговидачі.

Показники обслуговано всіма структурними підрозділами та кількість відвідувань зросли. Кількість відвідувань значно зросла за рахунок звернень до вебресурсів бібліотеки і склала **3 283 239**. Обслуговано всіма структурними підрозділами збільшилось на 655 користувачів і склало **27 572**.

Числові показники книговидачі документів за мовами звітного року розподілились наступним чином: державною мовою – 89% (326 216 документів), іноземними мовами – 11% (38 601 документ).

За цільовим призначенням книговидача наукових видань склала 73% (266 097 примірників), навчальних – 26% (96 213 примірники), літературно-художніх видань – 1% (2 507 примірників).

На всіх абонементних бібліотеках запроваджена автоматизована книговидача. Електронна база даних «Читачі» постійно оновлювалась і корегувалась. За рік виконані зміни в облікових записках 2 345 читачів, опрацьовано 954 накази.

Традиційно велика увага приділялась роботі із запобігання та ліквідації читацької заборгованості.

Значний обсяг робіт виконано з реорганізації та розстановки фондів:

- в читальному залі № 1 здійснено формальне перегрупування фонду неопублікованих документів (кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти) за інвентарними номерами – 6 342 документи;
- реорганізовано фонд та перенесено шифри УДК на абонементі іноземної літератури;
- продовжувались роботи з реорганізації фонду та перенесення шифрів УДК у відділах: природничо-географічні, історичні науки, слов'янської та іноземної філології на абонементних наукової та навчальної літератури.

Протягом року:

- прийнято книг за індикаторним каталогом – 15 005;
- здійснено розстановку книжкового фонду – 19 432.

Середні показники роботи з обслуговування користувачів за минулий рік склали: обертаність – 0,6; відвідуваність – 58,2; читаність – 523,5.

4.2. ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Упродовж 2024 року аналітично опрацьовано 296 випусків електронних журналів, 27 газет, 28 журналів та 13 збірників. За результатами цієї роботи до електронного каталогу додано **5 683** аналітичних бібліографічних записів.

Всіма структурними підрозділами бібліотеки виконано 2 155 довідок в тому числі 128 тематичних. Всі довідки виконані в автоматизованому режимі.

Віртуально-довідковою службою виконано 50 тематичних довідок. Загальний обсяг «Електронного архіву виконаних довідок» налічує 458 довідок.

За запитами користувачів бібліотеки заіндексовано 140 наукових документів, в тому числі з використанням сервісу УДК онлайн.

Продовжувалася робота з рекласифікації бібліографічних описів статей ЕК. Всього рекласифіковано за системою УДК 6 672 статті.

Інформаційно-бібліографічне забезпечення

Активному доведенню нової бібліографічної інформації до споживачів, розкриттю інформаційних ресурсів бібліотеки сприяло бібліографічне інформування, яке здійснювалося диференційовано:

- у режимі ДОК 16 абонентам надіслано 143 повідомлення, до яких включено 399 інформаційних матеріалів.
- у режимі ВПІ 237 абонентам відправлено 493 повідомлення, які вміщували інформацію про 3 826 публікаційних джерел.

Постійно враховувався моніторинг якості наданої інформаційної послуги.

Продовжувалась робота з питань інформаційного забезпечення напрямів колективних наукових тем 30 кафедр Університету. Складено та розіслано 81 список з інформацією про 2 975 джерел.

Протягом року укладено 4 «Бюлетеня нових надходжень», до яких включено інформацію про 833 назви.

Фахівцями бібліотеки у минулому році укладено 3 бібліографічні покажчики.

Бібліографічні покажчики розглянуті видавничо-редакційною радою та затверджені до друку вченою радою Університету.

За звітний період підготовлено 9 бібліографічних оглядів літератури різнопланової тематики. Кількість публікаційних джерел, представлених в оглядах, становить 97 примірників, кількість завантажень за рік – 168.

До послуг користувачів укладено 5 інформаційних тематичних списків літератури: «Здійснюємо реформи – змінюємо Україну»; «Нова українська

школа»; «Компетентність та компетенція як орієнтація педагога на професіоналізм»; «Навчально-виховний процес у вищій школі»; «Сумщина на сторінках періодичної преси». Обсяг включених до них публікацій становить 591 джерело. За відсутністю надходжень періодичних видань у 2-му та 3-му кварталах списки не уклалися.

Бібліотекою протягом звітного періоду проведено 3 «Дні інформації». В умовах дистанційного навчання студентів «Дні кафедр», «День фахівця» не проводились.

4.3. НАВЧАННЯ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ ДОСЛІДНИКІВ

Протягом року бібліотека здійснювала інформаційно-консультативну підтримку науково-освітньої діяльності університету. В умовах дистанційного навчання консультаційні та навчальні послуги надавались в офлайн та онлайн режимах.

За рік надано 513 консультацій з питань: самоархівування наукових та навчальних праць, ідентифікації науковців; користування освітніми, науковими вебресурсами та сервісами; вибору видання для опублікування результатів досліджень; оформлення публікацій відповідно до вимог вітчизняних та міжнародних видань; визначення наукометричних показників авторів за даними наукометричних платформ Scopus, Web of Science.

Бібліотека надавала довідки щодо належності публікацій здобувачів вищої освіти до видань, що входять до Scopus / Web of Science, та віднесені до квірталів журналів (Q1 – Q3).

Важлива складова діяльності бібліотеки стосується навчання користувачів різним аспектам інформаційного пошуку, роботі зі світовими базами даних. Фахівці відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення проводили індивідуальні та групові заняття, організовували спеціальні тренінги та семінари.

В квітні проведено в онлайн форматі з використанням технології Zoom навчальний семінар «Як уникнути плагіату при написанні наукової роботи», де розглядалися питання: практика запобігання плагіату при написанні кваліфікаційної роботи, ідентифікація контенту штучного інтелекту, функціональність системи перевірки на плагіат, модуль внутрішнього пошуку, пошук подібності тексту тощо.

Протягом минулого року бібліотека продовжувала розширювати сегмент користувачів наукометричних БД. Проводилась активна робота з пропаганди освітніх вебінарів компаній Clarivate Analytics, Elsevier, присвячених можливостям та методиці використання ресурсів Web of Science, Scopus, ScienceDirect, Bentham Science, Springer Nature.

Для науковців та здобувачів вищої освіти підготовлено 5 навчально-освітніх презентацій: «Google Scholar: що це та які його основні функції», «Як вченому заявити про себе: соціальні мережі та застосунки», «Метрики сучасної науки», «Академічна доброчесність як основа сталого розвитку університету», «Особливості використання державного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»».

В межах формування інформаційної культури проведено 52 години занять.

Під час проведення «Місячника першокурсника» для студентів проведено ознайомчі лекції «Інформаційні ресурси та послуги Наукової бібліотеки». Оновлено та роздано «Буклет першокурсника».

Бібліотека продовжувала створювати сучасні відеоінструкції на бібліотечному YouTube каналі. Створено 2 відео «Як користуватись сервісом «Електронне замовлення літератури?», «Як користуватись сервісом «Віртуальна бібліографічна довідка?»». Кількість переглядів становить – 68.

4.4. МОНІТОРИНГ ПУБЛІКАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

Одним із основних критеріїв результативності наукової роботи є публікаційна активність.

У звітний період бібліотека продовжувала відстежувати динаміку публікаційної активності науковців університету.

Щоквартально за результатами моніторингу присутності СумДПУ імені А. С. Макаренка в наукометричних базах даних Web of Science та Scopus укладались та оприлюднювались на сайті анотовані переліки публікацій дослідників.

На постійній основі проводився аналіз динаміки наповнення репозитарію відкритого доступу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (eSSPUIR), на основі якого укладались рейтинги:

- Топ-10 науковців за кількістю публікацій, розміщених в eSSPUIR;
- Топ-10 найпопулярніших документів, завантажених з eSSPUIR.

4.5. КУЛЬТУРА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Працівники бібліотеки активно задіяні в процесі формування культури академічної доброчесності серед наукової та студентської спільноти університету: надано 749 консультацій відповідальним від кафедр та студентам з різних питань використання антиплагіатної системи; здійснено технічну перевірку на ознаки плагіату 996 монографій, навчальних посібників та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти.

Упродовж року забезпечували адміністрування використання програмного забезпечення StrikePlagiarism та виконували роботи з укладання договорів з компанією «Плагіат». Готували інформацію стосовно проведених перевірок в підрозділах університету та кількості повторних перевірок.

З 1.09.2024 по 31.12.2024 запровадили тестовий доступ онлайн сервісу перевірки на автентичність академічних текстів Turnitin, який належить до сімейства Системи Unichек. В межах тестового періоду забезпечили адміністрування університетського облікового запису та перевірку наукових робіт.

В рамках програми StrikePlagiarism протестували новий модуль пошуку контенту штучного інтелекту, функціонал якого відповідає за перевірку документів на наявність контенту ШІ.

Протягом року наповнювали новими матеріалами розділ «Академічна доброчесність» на сайті бібліотеки.

26 квітня 2024 року проведено засідання круглого столу «ДоброЧесність: цінність в щоденній навчальній та науковій роботі». Спікером зустрічі була завідувачка відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки Олександра Борисенко. Під час засідання здобувачі отримали вичерпну інформацію щодо програми StrikePlagiarism та особливостей пошуку подібності тексту, розглядалися питання уникнення плагіату при написанні наукової роботи, проведені академічні активності.

В минулому році створено слайд-презентацію «Академічна доброчесність як основа сталого розвитку університету».

Представники бібліотеки взяли участь в онлайн зустрічі «Безкоштовна перевірка курсових робіт в домашній базі даних» від StrikePlagiarism. com.

V. Розвиток соціального культурного середовища. Промоція книги та читання

Бібліотечна культурно-просвітницька діяльність сьогодні змінює свої напрямки, стає багатовекторною та орієнтується на нові вимоги до виховної роботи зі студентською молоддю. Особливий акцент бібліотеки – сприяння формуванню у сучасної молоді національної свідомості, патріотичних цінностей та переконань, утвердженню української громадянської ідентичності. Великого значення в цій роботі ми приділяли використанню новітніх форм комунікацій.

5.1. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА

Минулого року бібліотека продовжувала використовувати різноманітні форми й методи інформування та популяризації літератури: нові проєкти, нестандартні ідеї, сучасні медіа практики.

2024 рік – рік 100-річчя Університету та Наукової бібліотеки. Бібліотека взяла активну участь у підготовці та проведенні ювілейних університетських урочистостей. Презентувалися:

- експозиції видань **«Із рідкісного фонду бібліотеки Сумського педагогічного»**, **«Сумський педагогічний: вікова історія та сьогодення»**;
- віртуальні виставки **«Періодика Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка як складова наукового розвитку»**, **«Колекція видань Марії Сахрін в фонді Наукової бібліотеки»**;
- відеоприсвята **«Наукова бібліотека СумДПУ: 100 років служіння освіті та науці»**;
- тематична книжкова виставка **«Педагогічні думки університету: цінне минуле – перспективне майбутнє»**.

Продовжувалась робота в межах культурно-просвітницького проєкту **«Територія слова. Україна понад усе!»**. Аудіо контент представлено в форматі 34 подкастів.

Протягом року опубліковано: рефлексивна дискусія **«Якби Шевченко жив зараз...»**, поетичний зорепад **«Так добре, як вдома, не буде ніде...»**, музикотерапія **«Ментальне здоров'я: музика, яка лікує»**, info-коктейль **«Смак української літератури»**, літературний безвіз **«Європейське мистецтво слова»**, літературно-історичний етюд **«Олена Пчілка: мода, фемінізм, націоналізм»**, дискусія **«Гра в дорослішання: як ми зростаємо незалежними»** за книгою Остапа Українця **«Дискордія»**, година мовної ерудиції **«Національний мовний колорит бестселера Михайла Старицького «За двома зайцями»**, історико-патріотична хроніка **«Євромайдан – Майдан – Революція Гідності – Як це починалося»**.

Бібліотечний канал подкастів на стримінговій платформі SoundCloud https://soundcloud.com/library_sspu популярний серед користувачів: кількість переглядів за неповних два роки – 2 325, середнє прослуховування аудіо файлів – 97,3.

Протягом року бібліотека спільно з кафедрами університету проводила онлайн заходи. На платформі Zoom проведено патріотичний нарис **«Незламні»**. Обговорювались події, що змінили життя кожного українця на «до» і «після»; переглянуто відеотрейлер до фільму **«Суми. Ми дали їм під**

дих»; хвилиною мовчання вшанували Героїв, які віддали своє життя за майбутнє держави.

Традиційно в березні бібліотека провела комплексний захід «Шевченківські дні». Підготовлено і проведено онлайн читання **«Шевченко в моєму серці»**. Презентовано: віртуальний інтерактивний лонгрід **«Сучасне шевченкознавство: спектр інтерпретацій та погляд дослідників»**; віртуальну виставку **«У музиці живуть слова Шевченка»**; інфоліо **«Геній і пророк України. Ким насправді був Тарас Шевченко: невідомі факти про відомого Кобзаря»**.

Бібліотека активно долучилася до всеукраїнської інформаційно-просвітницької тематичної акції Українського інституту книги **«Національний тиждень читання поезії»**. Презентовано подкаст – поетичний блокпост **«Я подолаю тебе, враже, рідним словом»**.

З метою формування у студентської молоді екологічного світогляду та екологічної культури проведено просвітницьку онлайн годину екосвідомості **«У природи немає ні нагород, ні покарань – є наслідки»**. Протягом заходу студенти визначили роль кожної людини у збереженні природи планети, її екосистем і ресурсів.

На вшанування та промоцію українського слова бібліотека протягом року підготувала: подкаст україномовного ерудиту **«Говоримо солов'їною»**, подкаст мовної ерудиції **«Національний мовний колорит бестселера Михайла Старицького «За двома зайцями»**, віртуальну виставку **«Словники як цінне джерело формування української наукової мови»**, віртуальну інформаційну сторінку **«Суспільно-географічний погляд на мовну ситуацію в Україні»**, літературну закладинку **«Перший друкований східно-слов'янський «Буквар» Івана Федорова»** (до 450-річчя публікації).

З метою активного спілкування з читацькою аудиторією основна виставкова діяльність бібліотеки перемістилась на сторінки сайту та соціальних мереж бібліотеки. Кількість віртуального контенту, створеного в минулому році, становить 53; традиційних книжково-ілюстративних тематичних виставок – 37; виставок до наукових конференцій, семінарів – 9.

Візуальний супровід текстів з використанням нових технологічних і дизайнерських рішень здійснювався у різноманітних програмних сервісах: Genially, Canva, VegasPro, Expressadobe, PowerPoint, GOM Player Plus.

Створення віртуальних книжкових виставок та розміщення їх у форматі відеопрезентацій на каналі YouTube (36 відео) залишається пріоритетним напрямком роботи. Успіх у користувачів мали: буктрейлери на книги – Б. Логвиненка **«Деокупація. Історія опору українців. 2022»**; Д. Орвелла **«1984»**; Ю. Винничука **«Танго смерті»**; віртуальна галерея пам'яті **«Історії нескорених сумчан»**, відео **«Поезія нескорених. Ми**

шукали героїв, а вони поміж нас...», відеомікс віршованих творів «Майдан. Революція духу».

Минулого року в пріоритеті залишалася промоція української національної ідентичності, вшанування пам'ятних дат України, історичних осіб. Створено віртуальну виставку «Голос бойового серця: трагедія війни у фокусі українських письменників», історичний огляд «Концепт Галицько-Волинської держави», історичний дискурс «Козацька Атлантида: величне і славне минуле», історичну розвідку «Євангеліє Івана Мазепи. Повернення через століття», віртуальну полицю творчості «Лицар музичного театру» (до 90-річчя В. С. Губаренка), віртуальний мистецький вернісаж «Українська жар-птиця. Марія Примаченко» (до 115-річчя художниці).

Флешбуки, як форми популяризації книг видатних українських письменників, стали невід'ємною частиною виставкової роботи. Протягом року підготовлено презентації на книги: І. Говорухи «Код нації», В. Кіпіані «Країна жіночого роду», В. Шевчука «На березі часу. Ті, котрі поруч. Спогади про сучасників», М. Лукаша «Від Бокаччо до Аполлінера», В. Микитася «Давньоукраїнські студенти і професори», «Драма «Наталка Полтавка» Івана Котляревського в літературно-культурному просторі».

Значний відсоток віртуальних виставок створювався в рамках ювілеїв видатних письменників і річниць публікацій літературних творів: віртуальна виставка-печворк «Жіночі голоси української літератури»; виставка-портрет «Слово, що стоїть на сторожі нації» (до 100-річчя П. Загребельного); віртуальні виставки – «Закоханий у життя, у сонце, у людину» (до 160-річчя М. М. Коцюбинського), «Письменник вищої ліги. Сергій Жадан», «Дмитро Павличко – класик української поезії»; віртуальні полиці творів – «Володимир Затуливітер: «Моїм словам ще так багато справ...», «Співець-романтик Слобожанщини» (до 200-річчя Я. І. Щоголіва); віртуальна полиця творів «Марія Матіос. Художні концепції особистості»; віртуальне літературне досьє «Український національний код поезії Михайла Драй-Хмари».

З метою промоції здорового способу життя, психічної рівноваги, медичної допомоги презентовано інформаційний лепбук «Ментальне здоров'я під час війни: як вистояти самому та допомогти іншим», бібліографічний огляд «Як розмовляти під час війни: посібники для психологічної взаємодопомоги».

В минулому році за рішенням членів журі професійного конкурсу «Бібліотекар року – 2024» Харківського методичного об'єднання бібліотека визнана переможцем у номінації «За кращу інноваційну пропозицію» за створення аудіоподкастів «Територія слова. Україна понад усе!».

5.1. КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНТЕРНЕТ ПРЕДСТАВНИЦТВА

У звітному році бібліотека активно працювала над розвитком та удосконаленням каналів комунікації.

В умовах дистанційного та змішаного навчання для забезпечення інформаційно-ресурсної підтримки освітньої та наукової діяльності в університеті важливим засобом комунікації та єдиною точкою доступу до електронних ресурсів, послуг та сервісів є власний сайт бібліотеки.

Протягом звітного періоду на системній основі продовжувалися роботи з розбудови, наповнення та вдосконалення функціональних можливостей сайту:

- створення чат-бота Telegram;
- розроблення онлайн проєкту «Енциклопедія Педагогічної Сумщини»;
- наповнення контентом розділів сайту – **120** новин та анонсів, **225** тематичних матеріалів, **52** віртуальні виставки та презентації, **9** бібліографічних оглядів;
- систематичне оновлення слайдеру нових надходжень;
- технологічна підтримка онлайн сервісів та послуг;
- підтримка в актуальному стані інформаційного контенту власної генерації;
- організація віддаленого доступу до власних та зовнішніх ресурсів.

Загальна кількість звернень до інформаційних ресурсів та сервісів сайту протягом року становить **120 855**.

Соціальні мережі

У 2024 році для створення креативного комунікаційного простору, промоції інформаційного образу бібліотеки, її ресурсного потенціалу та сервісних можливостей здійснювалися роботи з розвитку каналів у Facebook, Instagram та YouTube.

Facebook

Кількість публікацій за рік 422;

Переглядів 23 494.

На бібліотечній сторінці Facebook у 2024 році реалізовано:

- віртуальний проєкт до ювілею Alma mater «**Особистості епохи СумДПУ**». Протягом року бібліотека презентувала листівки **#100** постатей до **100-річчя СумДПУ**.
- патріотичний челендж **#День Соборності України Синьо-жовта єдність під гаслом «Україна соборна. Разом до Перемоги!»**;

- челендж #Шевченківський марафон: 210 річниці – 210 поетичних рядків;
- челендж #Нація яка читає Непереможна! в рамках святкування Всесвітнього дня книги;
- контент «Українська мова: плекаймо своє!»;
- нові рубрики: «Слово – це зброя», «Літературні візії Сумщини», «Ментальне здоров'я: плекаємо стійкість»;
- дописи попередніх років, які набули популярності поміж онлайн користувачів бібліотеки – «Вічна класика», «СумДПУ. Особистості», «Літературний календар», «Нові книги», «Нові надходження художньої літератури»;
- 4 відеоогляди для промоції нових надходжень.

Найбільше переглядів отримали публікації, присвячені 100-річчю університету.

Instagram

Кількість публікацій за рік – 21;

Переглядів – 1 436.

Започатковано нову рубрику «Код нації», продовжувались дописи в рубриках «(НЕ)відомі УКРАЇНЦІ», «Враження».

YouTube

Кількість публікацій за рік – 12;

Переглядів 2 982.

Стратегія використання каналів комунікації дозволяє змінити традиційне бібліотечно-інформаційне обслуговування, вдосконалюючи систему інформаційного сервісу, яка орієнтована на формування та збільшення постійної онлайн аудиторії користувачів бібліотеки.

VI. Наукова діяльність

В рамках наукової діяльності продовжувалась робота з документами Фонду рідкісних та цінних видань, дослідження історії його формування, науково-бібліографічне опрацювання, формування окремих історичних колекцій, виявлення особливостей документів, вивчення печаток, екслібрисів та дарчих написів.

Підвищений інтерес до збереженої спадщини набув особливих сенсів в рамках святкування 100-річного ювілею Університету, до якого була підготовлена виставка рідкісних та раритетних видань.

Протягом звітного року співробітники продовжували розвивати наукову діяльність, спрямовану на бібліографування наукового доробку та

укладання на цій основі бібліографічних покажчиків. Фахівцями бібліотеки підготовлено та видано три бібліографічні видання:

1. **Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (2021 рік)** [Текст]. Випуск 11 / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Наукова бібліотека ; [укладачі: І. О. Железняк, Н. А. Чайка ; відповідальний редактор І. О. Железняк]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2024. – 466 с.

2. **Дисертації, захищені в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка** [Текст] : анований бібліографічний покажчик / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Наукова бібліотека ; [уклад.: І. О. Железняк, І. В. Сенча]. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. – 308 с.

3. **Кузікова Світлана Борисівна** [Текст] : біобібліографічний покажчик / Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, Наукова бібліотека ; [укладачі: І. О. Железняк, В. В. Косенко ; художнє оформлення І. В. Сенча]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2024. – 136 с. – (Серія «Науковці університету» ; вип. 12).

Також підготовлено бібліографії праць та літератури про життя й діяльність видатних педагогів Сумщини для онлайн-проекту «Енциклопедія Педагогічної Сумщини» (4 074 бібліографічні джерела).

У 2024 році бібліотека організувала супровід науково-практичних конференцій та семінарів, що відбувались в університеті, загальна кількість розгорнутих книжкових експозицій та переглядів склала 10 експозицій.

В рамках проведення соціологічних досліджень у 2024 році складена програма та методика проведення соціологічного дослідження «Доступ до електронних ресурсів Наукової бібліотеки в умовах дистанційного навчання». Проведення соціологічного дослідження організовано на сайті бібліотеки. Через регулярні відключення світла та відсутність інтернету у абонентів, спостерігалась низька активність користувачів, тому провести повноцінне соціологічне дослідження не вдалось. Прийнято рішення продовжити дослідження в 2025 році.

Упродовж року популяризували роботу бібліотеки та професійні досягнення у виданнях та фахових журналах:

1. **Железняк, І. О. 100 років служіння освіті та науці: до річниці заснування Наукової бібліотеки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка** / І. О. Железняк // СУМДПУ: штрихи до колективного портрету: до 100-річчя Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка / за ред. Ю. Ляного, О. Семенов. – Суми : Вид-цтво Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, 2024. – С. 22-25.

2. **Макаренківська родина** [Текст] / С. Кондратюк [та ін.] // Освіта і суспільство. - 2024. - № 11 (80), листопад. - С. 14. - Авторський колектив статті: Кондратюк С., Кудріна О., Тарапата-Більченко Л., Каленик М., Багацька О., Семенов О., Железняк І. (директор Наукової бібліотеки СумДПУ ім. А. С. Макаренка), Чистякова І., Омельченко В., Торяник В., Міронець Л.

6.1. МЕТОДИЧНА РОБОТА

Науково-методична робота бібліотеки спрямована на впровадження інноваційних технологій, розробку регламентуючих документів, надання методичної допомоги бібліотечним фахівцям, організацію заходів з підвищення кваліфікації.

Протягом року проведено 4 засідання Методичної ради, на яких розглядалися та ухвалювались питання бібліотечної практики: планування та координації роботи бібліотеки, виконання завдань Стратегії розвитку Наукової бібліотеки, актуалізації бібліотечного фонду, діяльності бібліотеки в напрямку підтримки наукових досліджень університету, підготовки та проведення заходів до 100-річчя заснування СумДПУ імені А. С. Макаренка та Наукової бібліотеки.

В минулому році методичною службою оновлено «Паспорт електронного каталогу Наукової бібліотеки», «Паспорт фонду Наукової бібліотеки». Розроблено та затверджено технологічні документи, які регламентують діяльність бібліотеки в сучасних умовах: «Інструкція з організації інформаційного обслуговування користувачів в режимі вибіркового поширення інформації», «Інструкція з каталогізації електронних ресурсів віддаленого доступу», «Інструкція з обліку записів електронних ресурсів віддаленого доступу», методичні рекомендації «Медіаграмотність сучасного бібліотечного фахівця». Переглядалися норми часу і вносились зміни та доповнення на окремі види робіт.

Для організації та планування діяльності бібліотеки розроблялась звітно-планова документація: Звітно-планові показники роботи НБ СумДПУ імені А. С. Макаренка за 2023-2024 роки; План підвищення кваліфікації співробітників; План культурно-просвітницької діяльності бібліотеки; План науково-інформаційної та видавничої діяльності бібліотеки; План роботи НБ до загального плану роботи Університету на 2024-2025 навчальні роки; Таблиці основних статистичних показників діяльності бібліотеки та Сумського методичного об'єднання.

В грудні проведено спільне засідання директорів бібліотек ЗВО Сумського методичного об'єднання та представників публічних бібліотек міста – проблемний стіл «Вивчення, дослідження та впровадження новітніх інформаційних технологій у практику роботи бібліотек ЗВО».

Протягом року директорка бібліотеки І. О. Железняк виступала з доповідями на засіданнях вченої ради університету, ректорату, редакційно-видавничої ради, Харківського методичного об'єднання бібліотек ЗВО. Всього за рік підготовлено 5 доповідей та 2 публікації.

Готувались інформаційно-аналітичні матеріали діяльності бібліотеки до річного звіту ректора, звіту ректора за навчальний рік, звіту університету з питань науки, навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності,

звіту за запитом Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

Методичною службою підготовлені матеріали для подання на конкурс «Бібліотекар року – 2024» в номінації «За кращу проектну діяльність культурно-просвітницького напрямку».

Продовжувався методичний супровід робіт з переходу бібліотеки на систему УДК. Проводились методичні наради з вирішення проблемних питань реорганізації фонду, здійснювався аналіз та складено «План заходів щодо усунення недоліків за результатами впровадження УДК».

Фахівці науково-методичного відділу протягом року надавали методично-консультаційну допомогу працівникам бібліотеки з вирішення виробничих питань.

Великий обсяг робіт здійснено в напрямку методичної організації культурно-просвітницької та іміджевої діяльності бібліотеки: технічний супровід подкастів; розробка та реалізація віртуального проекту до ювілею університету «Особистості епохи СумДПУ»; підготовка та редагування віртуальних виставок, презентацій, оглядів; підготовка інформаційних матеріалів на сайт в розділ «Новини»; адміністрування Facebook-сторінки бібліотеки.

VII. Підвищення фахового рівня персоналу та робота з кадрами

На сьогодні, завдяки доступності нових комунікаційних каналів, підвищення кваліфікації співробітників можливе не лише у межах колективу бібліотеки, а й поза її межами. Участь у наукових заходах сприяє зростанню професійної компетентності.

Протягом звітнього року 5 фахівців бібліотеки взяли участь у 14 міжнародних, всеукраїнських, регіональних онлайн конференціях, семінарах, вебінарах, тренінгах, які відбувалися в Україні (Київ, Харків, Дніпро, Острог) на платформах Zoom, Google Meet. Результатом цієї роботи є 4 отримані сертифікати.

Як і в попередні роки, ми долучалась до освітніх вебінарів від компаній Elsevier, Clarivate, StrikePlagiarism.

Бібліотека продовжувала створювати умови для професійного та персонального розвитку команди, використовуючи індивідуальний підхід до працівників.

Традиційно протягом року проходило навчання в стінах бібліотеки. У відповідності з Планом підвищення кваліфікації співробітників 2024 року проведено:

- діловий майданчик «Формування інформаційної культури користувачів: проблеми і виклики сьогодення»;
- годину професійного спілкування «Вплив моделі гостинності на імідж бібліотеки»;
- в рамках «Школи бібліотечної інноватики»: інсайт-навчання «Робота з новою версією програмного забезпечення Dspace 7.6 інституційного репозитарію»; інформаційний огляд «КОНА – повнофункціональна, масштабована ситема управління бібліотеками з відкритим кодом»; коучинг «Soft skills в роботі бібліотекаря: кроки до самовдосконалення»; чек-лист «Використання сервісів візуалізації та дизайну в підготовці віртуальних виставок»; тренінги – «Імерсивні технології в бібліотеках», «Використання авторитетних інформаційних ресурсів для пошуку наукової інформації з різних галузей знань, за різними джерелами» (в межах інформаційного обслуговування користувачів в режимі вибіркового поширення інформації), «Робота над поширеними помилками при складанні бібліографічних описів до віртуальних виставок, презентацій, оглядів».

Традиційно працівники бібліотеки взяли участь у написанні Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності.

Робота з кадрами

Загальна кількість штатних одиниць бібліотеки у 2024 році становила 26, з них бібліотечних працівників – 25. Упродовж року звільнилось 2 співробітники, 3 співробітники переміщені на інші посади з метою більш ефективного розподілу обов'язків між підрозділами.

Для забезпечення роботи бібліотеки робочі питання розглядалися на виробничих нарадах та радах при директорі, загальних зборах колективу та у структурних підрозділах.

У березні 2024 року по закінченню терміну контракту директора бібліотеки, на підставі «Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників», були проведені збори трудового колективу, де був представлений звіт директора бібліотеки Ірини Железняк за умовами виконання контракту. На підставі голосування була надана рекомендація Ірині Железняк для висунення її кандидатури на посаду директора бібліотеки.

Задля підтримки ментального здоров'я співробітників упродовж року були організовані наступні заходи: «Перша медична допомога в умовах війни», «Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів», проводились групові та індивідуальні заняття з психологічною службою Університету – тренінги, майстер-класи та практикуми. В межах підвищення кваліфікації співробітників заступником директора бібліотеки

Сенча І. В. проведено психологічний тренінг «Ментальне здоров'я: плекаємо стійкість».

Працівники бібліотеки у звітному році залучались до участі в робочій групі з питань перейменування Університету.

За сумлінну працю, професійні досягнення та з нагоди 100-річного ювілею Університету 12 працівників бібліотеки отримали почесні відзнаки та грамоти.

Упродовж року співробітники бібліотеки активно долучались до волонтерських ініціатив та проєктів: збирали та передавали до обласних волонтерських організацій продукти харчування, ліки, теплі речі. До госпіталю та лікарень – постільну білизну, одяг для поранених бійців, подарунки до Різдва. Здійснювали фінансові внески на потреби армії. На запити військовиків плели та надсилали маскувальні сітки. Збирали та надсилали продукти харчування, енергетики, ліки, теплі речі, термохімічні грілки, пічки для опалення бліндажів, окопні свічки, перископи, сухі душі та вологі серветки, сушкарі для взуття.

Співробітники бібліотеки були постійними донорами в обласному центрі служби крові.

VIII. Автоматизація інформаційно-бібліотечних процесів

Для комплексної автоматизації інформаційно-бібліотечних процесів бібліотека використовує АБІС «УФД/Бібліотека», ПЗ з відкритим кодом Dspace, Wordpress. На кінець звітного періоду всі бібліотечні процеси повністю автоматизовано. Співробітники мають власні АРМ з відповідним налаштуванням та визначенням прав для виконання функцій і доступу до інформації.

Кількісний склад комп'ютерної техніки та обладнання на 1.01.2025 становить **36** комп'ютерів. Бібліотека має окремо виділений фізичний сервер для управління локальною бібліотечною мережею та зовнішніми ресурсами і сервісами. Кількість АРМ – **35**, у т. ч. **26** для співробітників. Периферійне обладнання (принтери, сканери, БФП) – **25** одиниць. Всі комп'ютери підключені до мережі Інтернет. Читальні зали та абонементи забезпечені покриттям Wi-Fi.

У 2024 році здійснено повний перехід е-архіву на нову версію програмного забезпечення DSpace 7.6.

У звітний період на основі інструменту React Framework Next.js розроблено та розміщено на сайті бібліотеки веб-застосунок «Енциклопедія

педагогічної Сумщини». Основні переваги рішення: використання Server-Side Rendering (SSR) у Next.js дозволяє прискорити завантаження сторінок; React-компоненти відповідають за сучасний, інтуїтивно зрозумілий інтерфейс; MongoDB дозволяє ефективно працювати з великими обсягами інформації із мінімальними затримками; застосунок легко доповнюється новими функціональними модулями, що дозволяє розширювати його можливості.

У 2024 році виконувались роботи з обслуговування сервера та комп'ютерної мережі бібліотеки, проводилися заходи з забезпечення безперебійної роботи веб-ресурсів та сервісів бібліотеки:

- вдосконалення інтерфейсу сайту бібліотеки з урахуванням сучасних стандартів доступності та зручності;
- оновлення віртуальних машин, на яких розміщені сайти бібліотеки та репозитарію;
- налаштування системи автоматичних оновлень для даних інституційного репозитарію;
- оновлення та підтримка гіпервізора Proxmox для стабільної роботи всіх віртуальних машин;
- оптимізація системи управління контентом (CMS) та встановлення актуальних версій плагінів;
- проведення аудитів безпеки вебресурсів та впровадження заходів захисту від зовнішніх загроз;
- підтримка та оновлення резервного копіювання сайту для захисту даних від втрат;
- підтримка інтеграції з іншими інформаційними ресурсами університету.

IX. Матеріально-технічна база бібліотеки

Загальна інформація про бібліотеку:

Площа приміщень бібліотеки становить 1 134,8 кв. м.:

- площа для зберігання фондів – 636,6 кв. м;
- площа для обслуговування користувачів – 368,7 кв. м.

Для потреб бібліотеки у 2024 році був придбаний плазмовий телевізор Vinga'65.

В рамках господарської діяльності на 2025 рік складений кошторис витрат Наукової бібліотеки на комплектування бібліотечного фонду, закупівлю бібліотечної техніки, меблів, канцтоварів, витратних матеріалів,

комп'ютерної та оргтехніки та проведено інвентаризацію матеріальних цінностей бібліотеки.

Упродовж року бібліотекою надано платних послуг на загальну суму 64 062,20 грн., з них:

- визначення індексів УДК – на суму 5 760 грн.;
- здача макулатури в пункти прийому – на суму 5 107,20 грн.;
- послуга «Повторна перевірка на плагіат» – на суму 53 200 грн.

В минулому році на фінансові потреби бібліотеки виділено: придбання книг – 91 844 грн., передплату бази даних «ЦУЛ» – 20 000 грн.

У звітному році ремонтні роботи в бібліотеці не проводились.

Охорона праці

Для співробітників бібліотеки проводились заняття з цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях. Співробітники бібліотеки брали участь в загально університетських заходах з надання першої медичної допомоги.

X. Нове в роботі бібліотеки

Характеризуючи діяльність Наукової бібліотеки щодо впровадження в роботу нових напрямків та надання послуг, слід відзначити наступні інновації минулого року:

- здійснення переходу Електронного архіву наукових та освітніх матеріалів СумДПУ імені А. С. Макаренка на нову версію програмного забезпечення Dspace 7.6;
- розроблення нового онлайн проєкту «Енциклопедія Педагогічної Сумщини» на основі інструменту React Framework Next.js;
- виокремлення в електронному каталозі спеціальних колекцій із загального фонду книгозбірні;
- запровадження формальної розстановки фонду кваліфікаційних робіт здобувачів;
- проведення аудитів безпеки вебресурсів та впровадження заходів захисту від зовнішніх загроз;
- створення чат-бота Telegram.

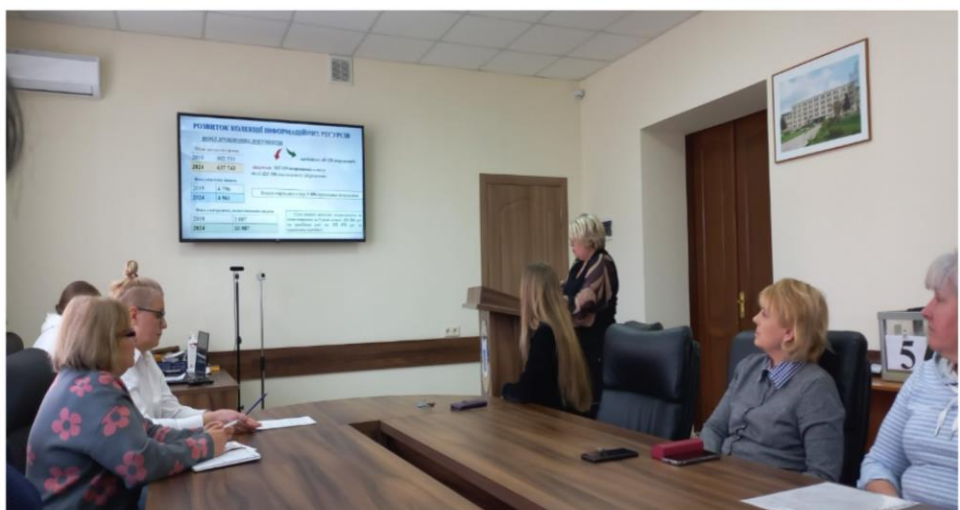
Директор Наукової бібліотеки
23.01.2025

Ірина ЖЕЛЕЗНЯК

Звіт складений на основі звітів відділів НБ, матеріали для звіту надали: заст. директора Сенча І. В., зав. відділами – Борисенко О. І., Косенко В. В., Нестеренко Н. Г., Перепелиця О. М., Проскуріна Р. О., Ступак З. В.

Загальне редагування: заст. директора Сенча І. В., зав. науково-методичного відділу Нестеренко Н. Г. Фото: Шостак Т. В.

ФОТОЗВІТ

**Збори трудового колективу.
Звіт директора
І. О. Железняк**

ОСОБИСТОСТІ ЕПОХИ СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

САМБРОС ГЕОРГІЙ ПИЛИПОВИЧ
20.04.1894 – 07.11.1975

- Перший викладач педагогіки та завідувач навчальної частини Сумського педагогічного технікуму (1925-1931 рр.)
- Керівник кафедри дидактики (1930-1931 рр.)
- Кандидат педагогічних наук
- Доцент
- Заслужений учитель
- Наукові інтереси: педагогічна творчість, українська мова
- Автор методичних посібників з педагогіки, української мови, методики викладання предметів, за основу яких було взято педагогіку Я. А. Коменського, К. Д. Ушинського, Т. Г. Лубенця
- Він був один із активістів, які сприяли відкриттю Сумських вищих педагогічних курсів, крім того, займався укомплектуванням викладацького корпусу, систематично подавав пропозиції щодо вдосконалення педагогічного процесу

ОСОБИСТОСТІ ЕПОХИ СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ЛЯННОЇ ЮРІЙ ОЛЕГОВИЧ
13.05.1971

- Ректор Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (з 2015 р.)
- Доктор педагогічних наук
- Професор
- "Відмінник освіти України"
- Президент Сумської обласної федерації гімнастики
- Напрямок наукової діяльності – фізичне виховання / спортивна медицина
- Автор понад 200 наукових і навчально-методичних праць, двох навчальних посібників з грифом МОН України
- Завдячуючи умілому керівництву ректора, сьогодні наш Університет – це велика і дружна Макаренківська родина, спільнота викладачів, науковців, студентів, співробітників, випускників та партнерів Університету, людей різних культур і різного походження, які поважають, зберігають, розвивають і примножують наукові, культурні та духовні традиції Університету, його історію

ОСОБИСТОСТІ ЕПОХИ СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ІВАНЧЕНКО АНАТОЛІЙ ВАСИЛЬОВИЧ
20.08.1928 – 10.11.2007

- Проректор з наукової роботи Сумського державного педагогічного інституту імені А. С. Макаренка (1977-1985 рр.)
- Доктор педагогічних наук
- Професор
- Наукові дослідження: технологія навчального процесу, шляхи та засоби світоглядного формування особистості в сучасних умовах, соціалізація як основний чинник становлення особистості
- Автор понад 200 наукових та науково-публіцистичних праць
- Під його керівництвом в інституті розпочалася розробка проблем формування наукового світогляду студентів та їх підготовки до цієї діяльності в школі, активізації пізнавальної діяльності учнів у педагогічному процесі, впровадження в навчальний процес результатів наукових досліджень

ОСОБИСТОСТІ ЕПОХИ СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ЧАЙЧЕНКО АНАСТАСІЯ ЯКІВНА
1908 – 1983

- Завідувач бібліотеки СДПУ імені А. С. Макаренка (1943-1947 рр.)
- Працювала в Сумській центральній бібліотеці (1933 р.), в бібліотеці СДПУ (1933-1974 рр.)
- Відзначена подяками за гарну роботу із забезпечення навчального процесу та активну участь в громадсько-політичному житті інституту

ОСОБИСТОСТІ ЕПОХИ СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ЖЕЛЕЗНЯК ІРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

- Директор Наукової бібліотеки СумДПУ імені А. С. Макаренка
- Працювала на посадах редактора відділу комплектування, головного бібліотекаря з питань координації діяльності відділів бібліотеки, завідувача науково-методичного відділу ІБ СумДПУ
- Член вченої ради та заступник голови редакційної ради університету (з 2014 р.)
- Голова методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти Сумської області
- Відзначилася почесне звання університету "Доцент", грамоти та подяки МОН України, голови Сумської обласної державної адміністрації та обласної ради, ректора університету
- Наукові інтереси: формування інформаційної культури користувачів та питання збереження історичної спадщини Університету шляхом бібліографування наукового доробку викладачів
- Автор-укладач понад 30-ти бібліографічних покажчиків

ОСОБИСТОСТІ ЕПОХИ СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

Віртуальний проєкт «Особистості епохи СумДПУ»

**Відеопривітання «Наукова бібліотека СумДПУ:
100 років служіння освіті та науці»**

**Участь в урочистому спецпогашенні
марки в межах проєкту СумДПУ
«Власна марка»**

**Нагородження
співробітників
бібліотеки
до 100-річчя
СумДПУ**

**Експозиції видань до 100-річчя
університету
«Із рідкісного фонду бібліотеки
Сумського педагогічного»,**

**«Сумський педагогічний:
вікова історія та
сьогодення»**

Віртуальні виставки до 100-річчя університету та НБ:

Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка

Періодика

*Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка*

**ЯК СКЛАДОВА
НАУКОВОГО РОЗВИТКУ**

віртуальна виставка

Суми 2024

«Періодика Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка як складова наукового розвитку»

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

КОЛЕКЦІЯ ВИДАНЬ
МАРІЇ САХРІН
В ФОНДІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

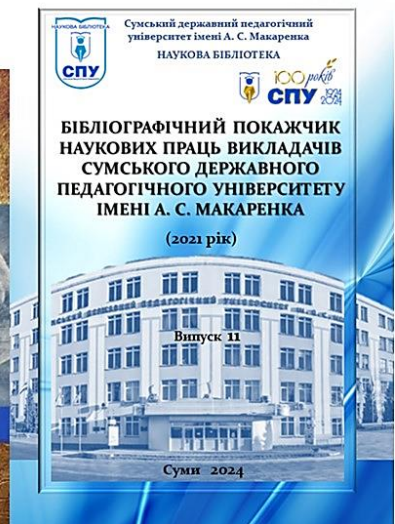
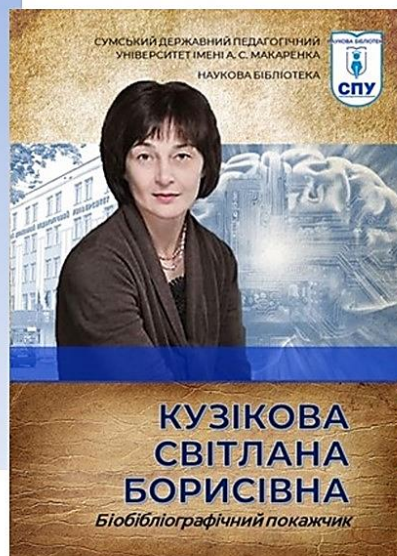
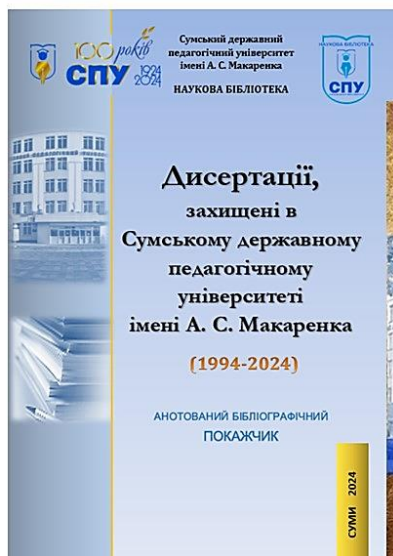
ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА

СУМИ 2024

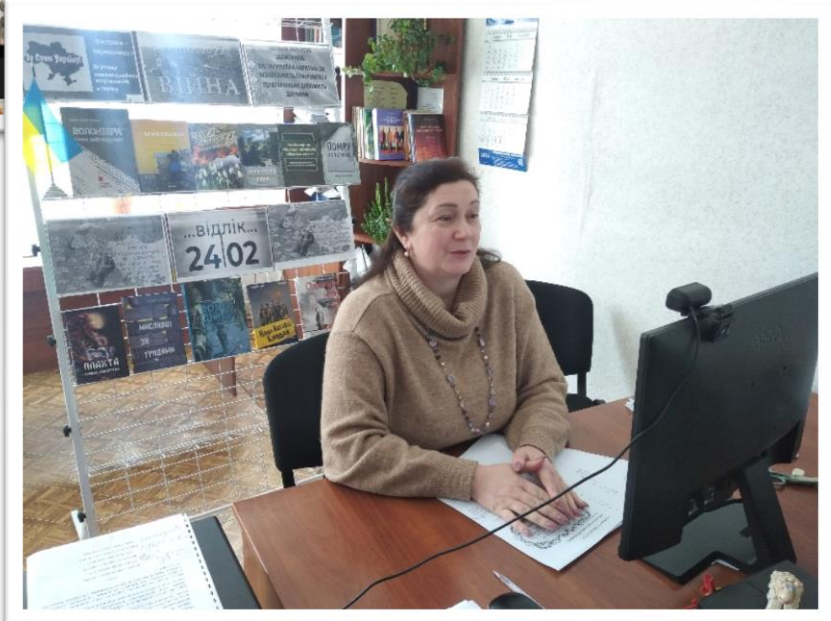
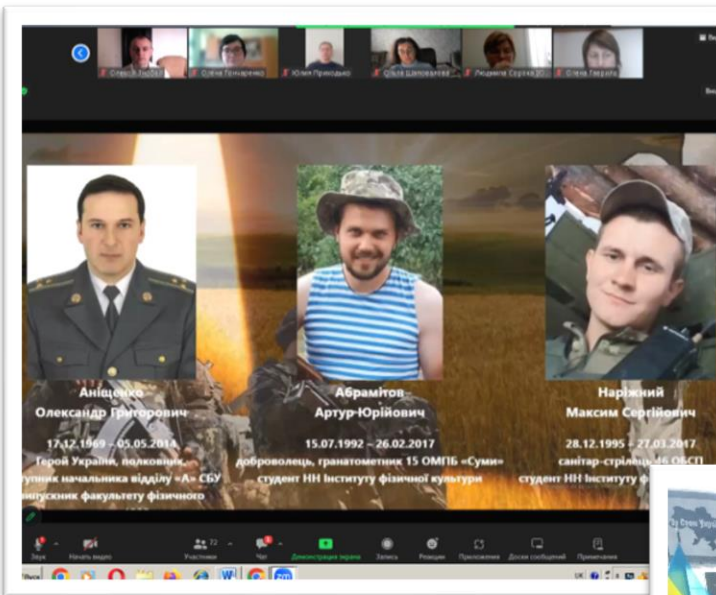
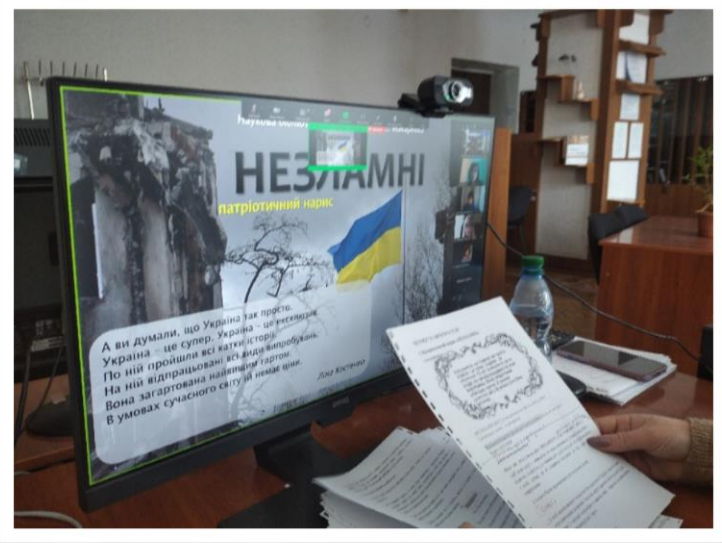
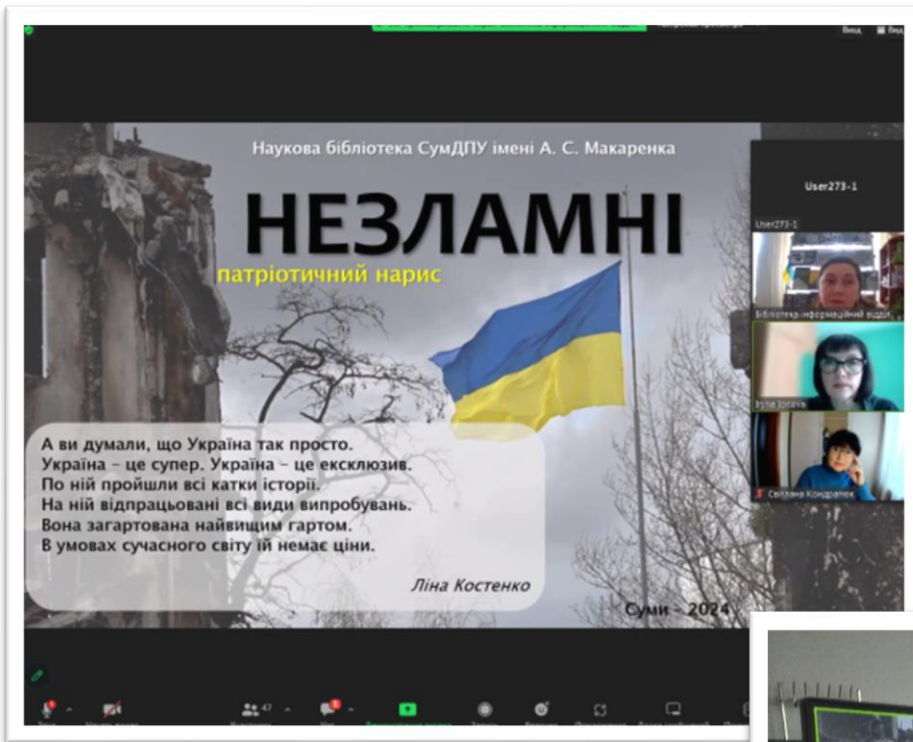
«Колекція видань Марії Сахрін в фонді Наукової бібліотеки»

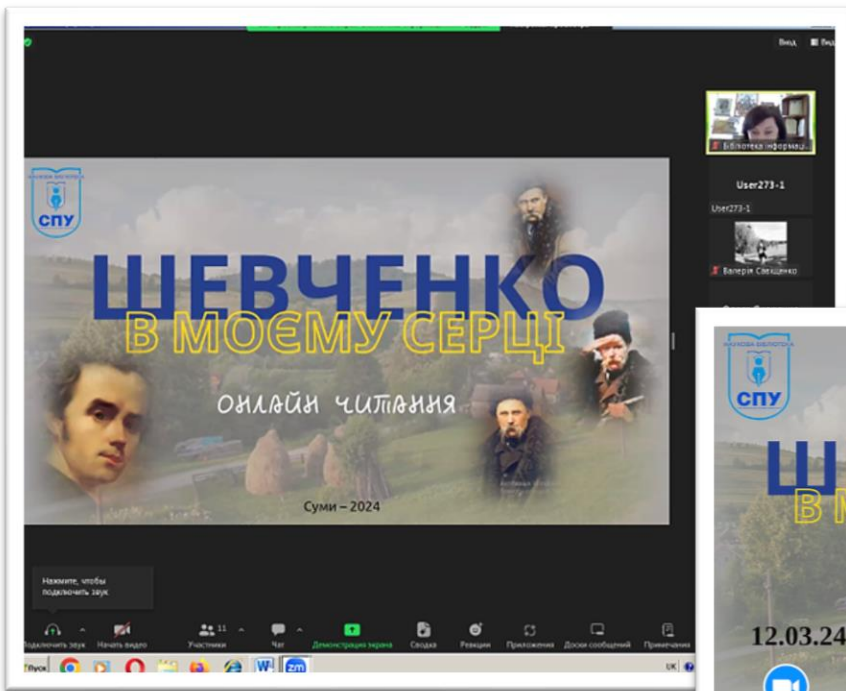
**Культурно-просвітницький проєкт
«Територія слова. Україна понад усе!»: подкасти**

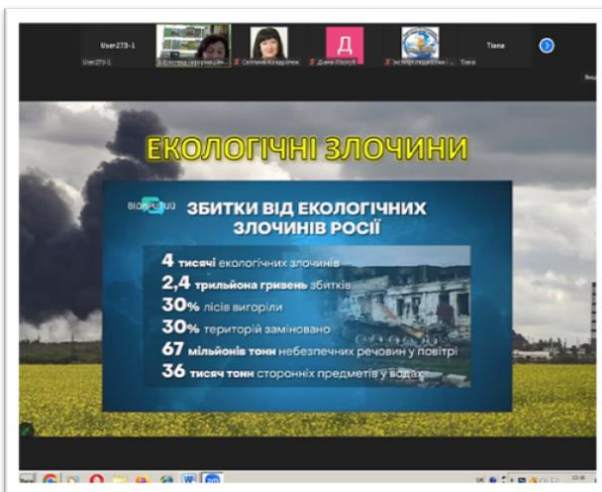
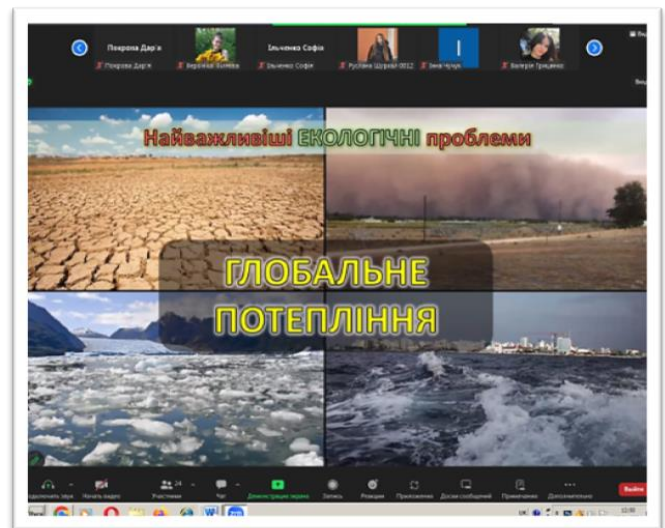
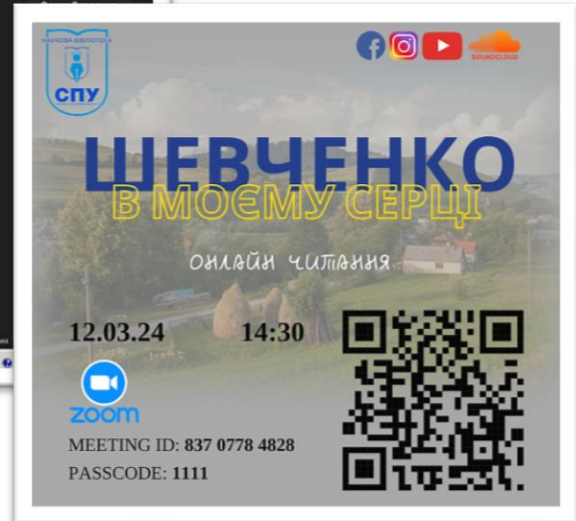
Видавнича продукція бібліотеки

**Онлайн захід:
патріотичний нарис
«Незламні»**

**Онлайн читання
«Шевченко в моєму
серці»**

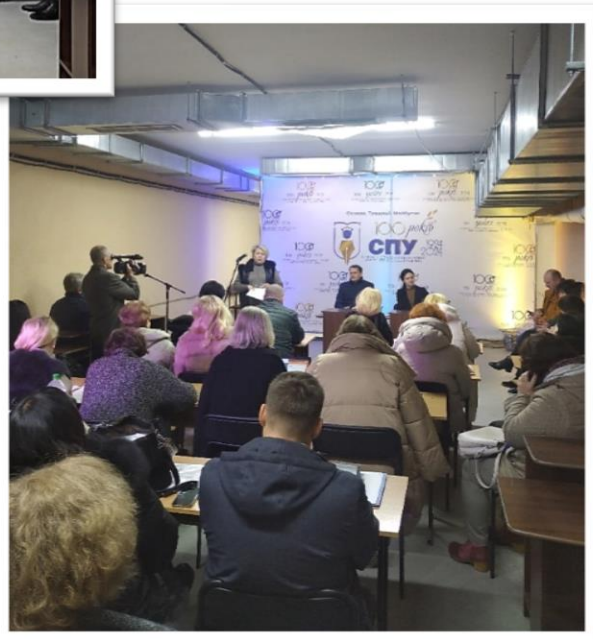

**Онлайн година екоосвідомості
«У природі немає ні нагород, ні
покарань – є наслідки»**

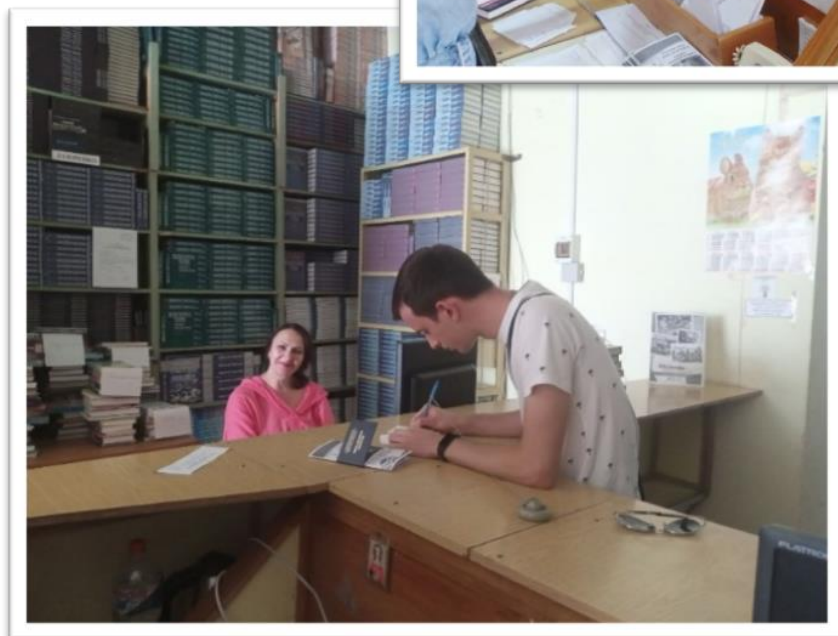
**Участь співробітників
у написанні
Всеукраїнського
радіодиктанту
національної єдності**

**Доповідь директора
І. О. Железняк на вченій раді
університету
«Електронний контент НБ як
складова забезпечення навчально-
наукового процесу університету»**

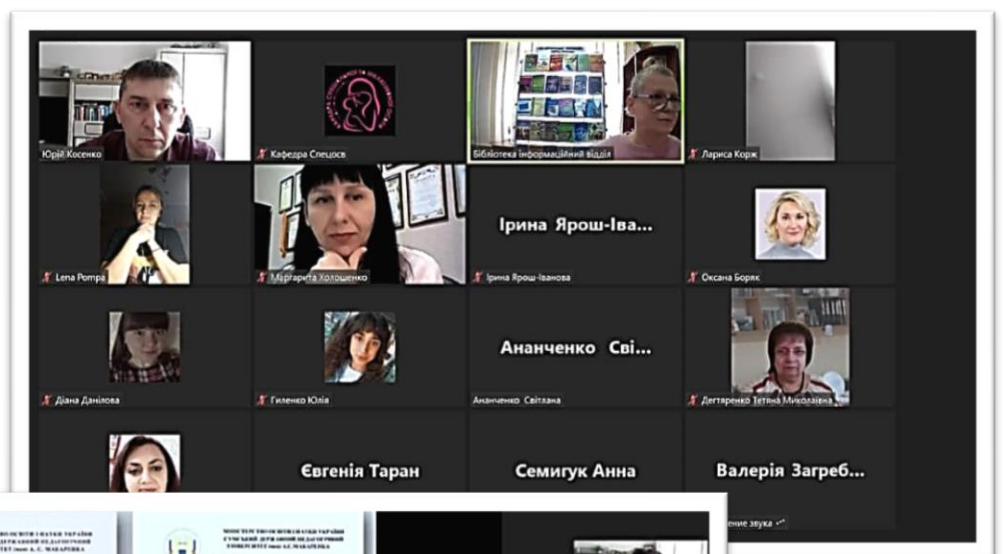
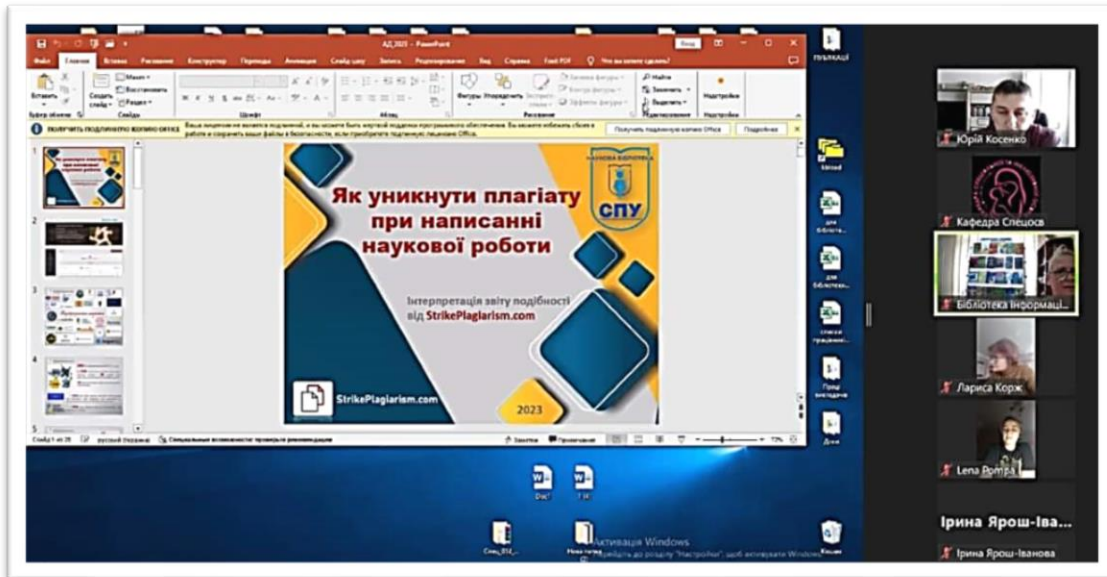

**Місячник першокурсника».
Ознайомчі лекції «Інформаційні
ресурси та послуги Наукової
бібліотеки»**

Видача навчальної літератури

Навчальний семінар «Як уникнути плагіату при написанні наукової роботи»

Перегляд літератури до Шевченківських читань «Творчість Тараса Шевченка в національно-духовному вимірі сьогодення»

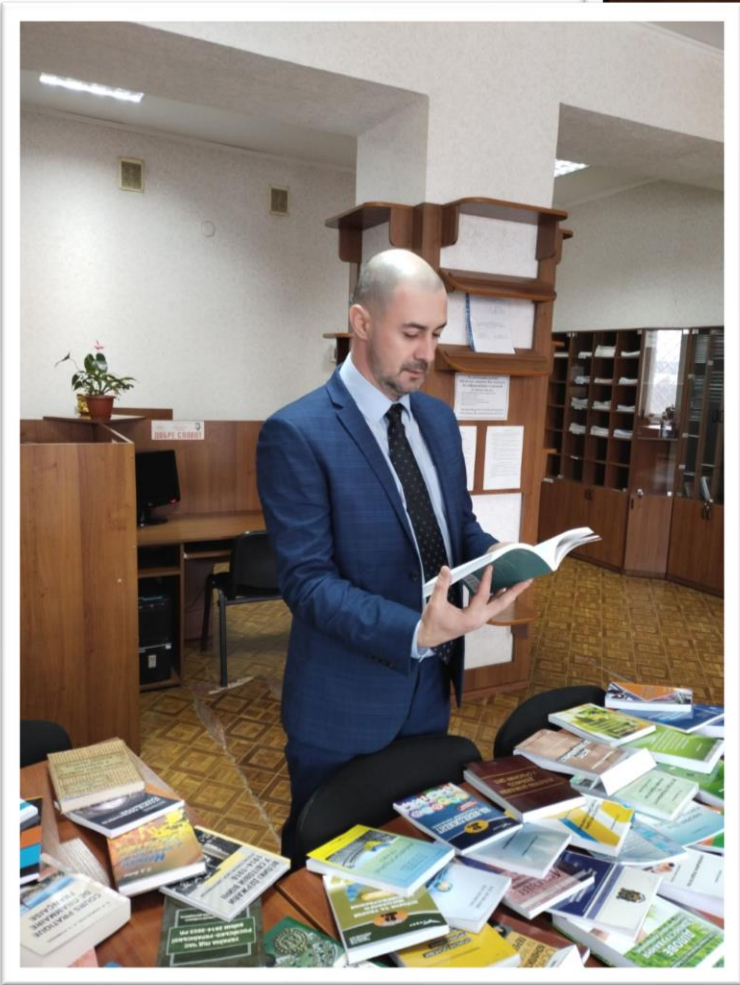
Виставка-експозиція до Всеукраїнської інтернет конференції «Сучасний стан збереження та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій України»

Виставка до Міжуніверситетського форуму «Молодь за стійке майбутнє»

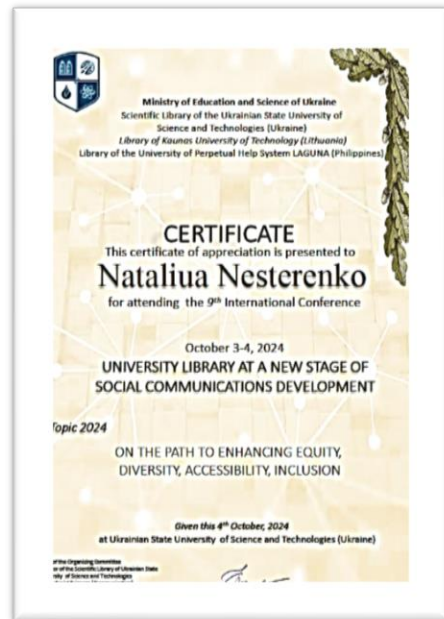

Виставка до VI Міжнародної науково-практичної конференції «Індустрія туризму та гостинності: лосвід, проблеми, перспективи»

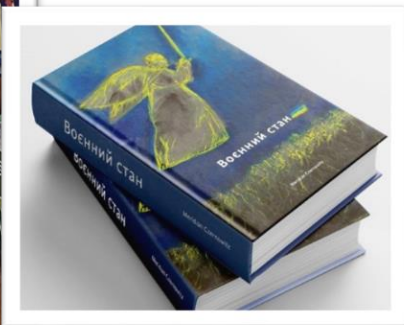

Дні інформації

Підвищення кваліфікації співробітників – інсайт-навчання «Робота з новою версією програмного забезпечення DSPACE 7.6»

Сертифікати, отримані співробітниками бібліотеки

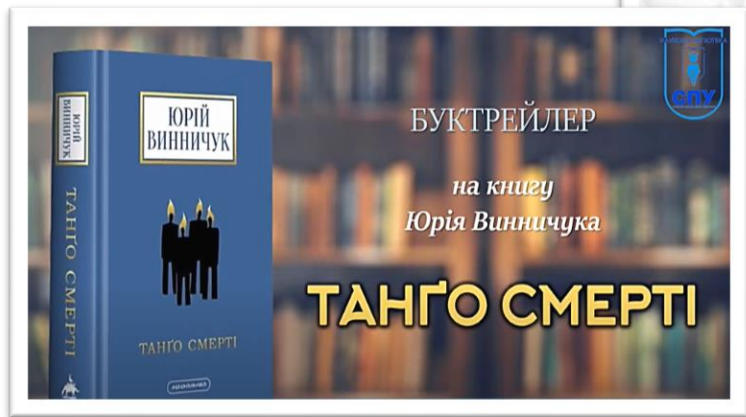

Нові книги

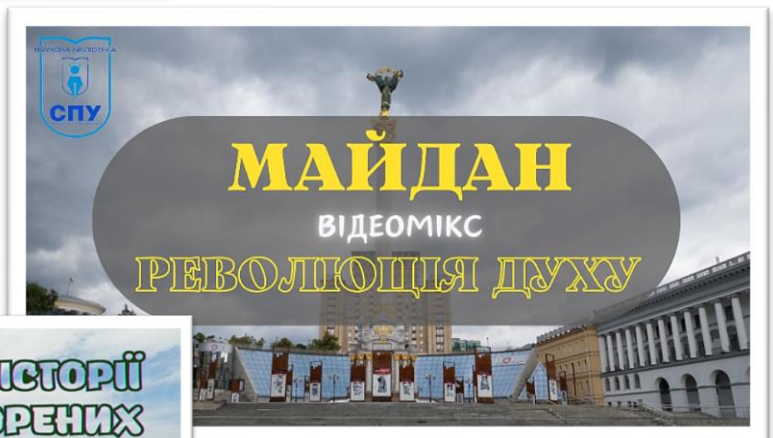

Буктрейлери на книги
Б. Логвиненка «Деокупація. Історія опору українців. 2022»,
Д. Орвелла «1984»,
Ю. Винничука «Танго смерті»

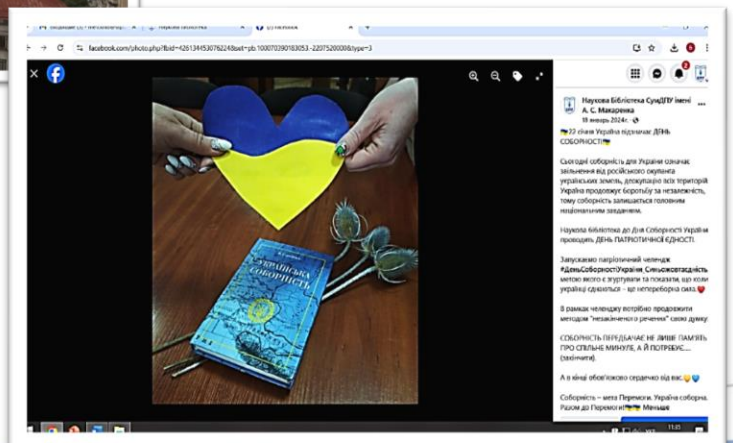

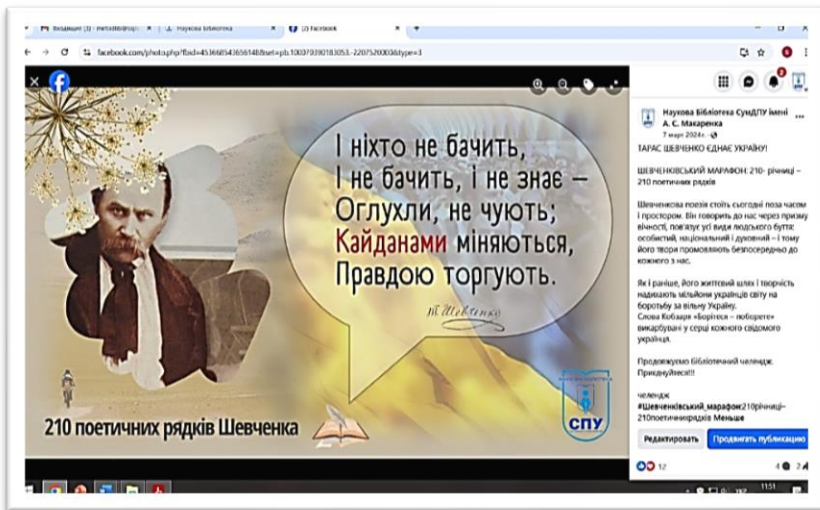
Відеомікс віршованих творів
«Майдан. Революція духу»

Віртуальна галерея пам'яті
«Історії нескорених сумчан»

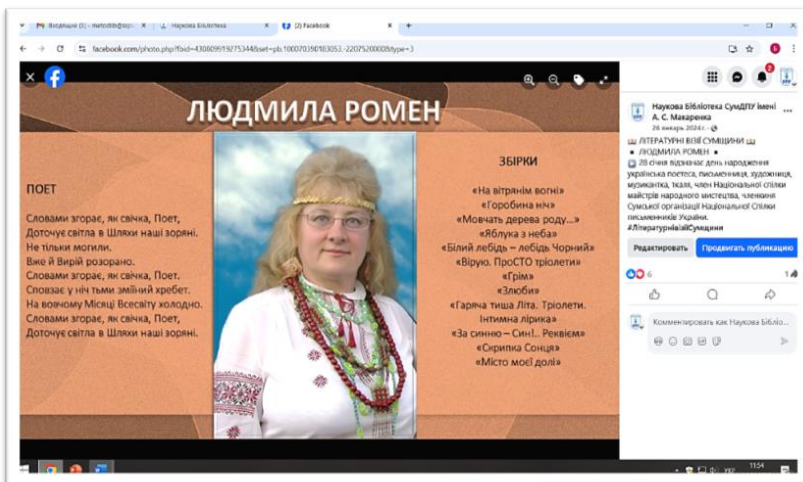
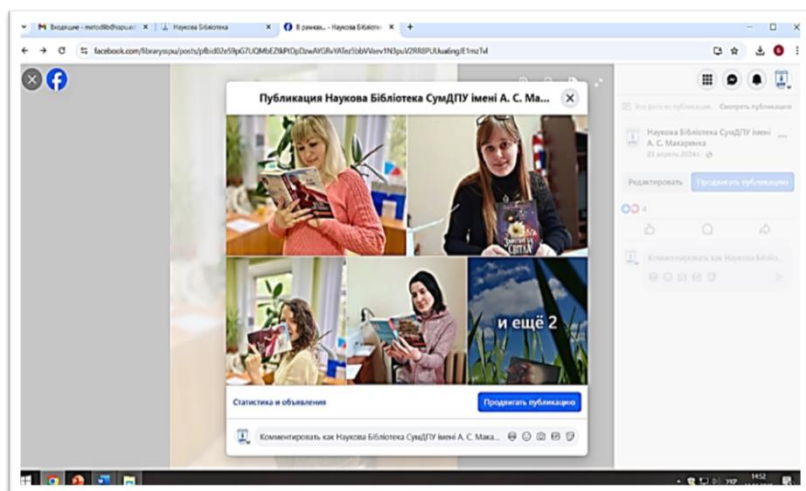
Патріотичний челендж
#День Соборності України
Синьо-жовта єдність

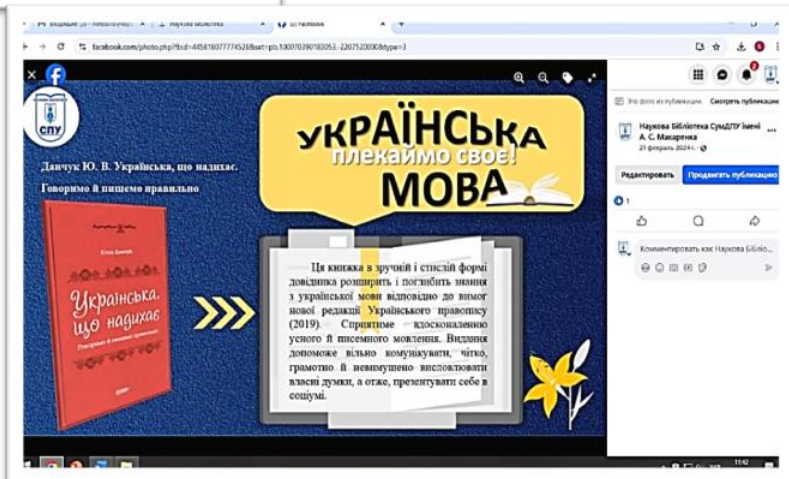
**Челендж
#Шевченківський
марафон: 210 річниці – 210
поетичних
рядків на вшанування
творчості видатної
української
особистості Т. Г. Шевченка**

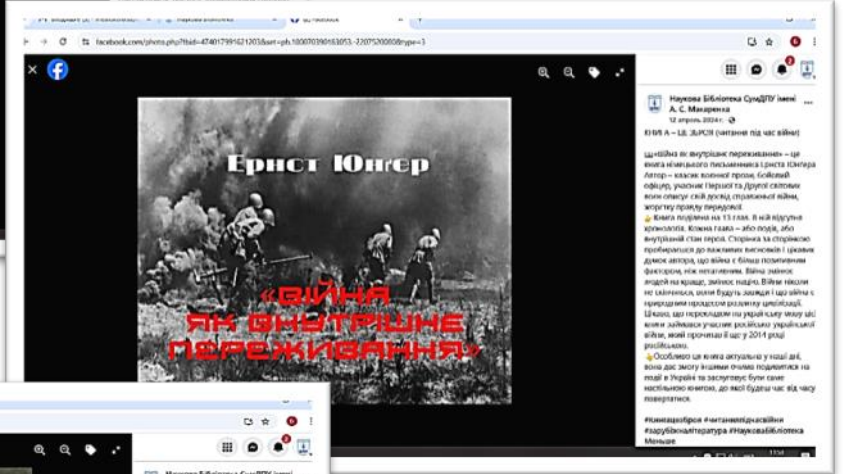
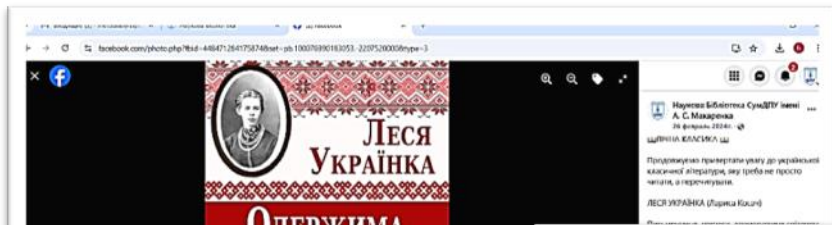
**В рамках святкування
Всесвітнього дня книги.
Челендж #Нація яка
читає -
Непереможна!**

**Рубрика
«Літературні візії
Сумщини»**

**Новий контент на
Facebook «Українська
мова: плекаймо своє!»**

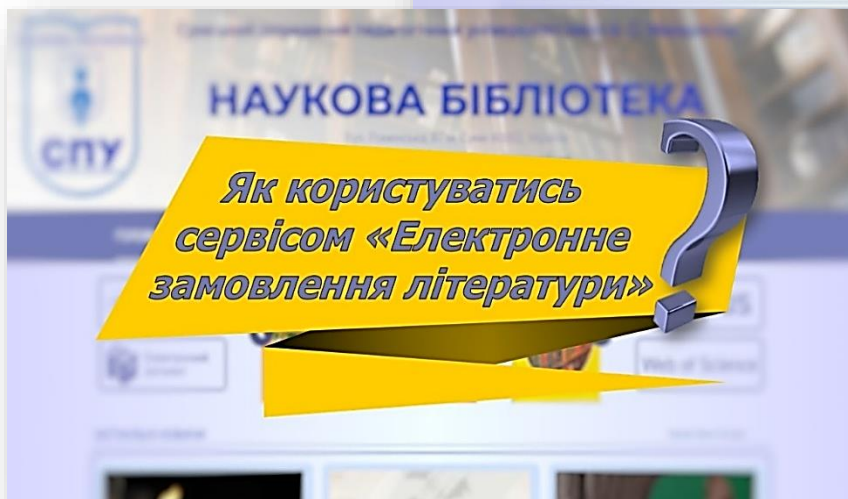
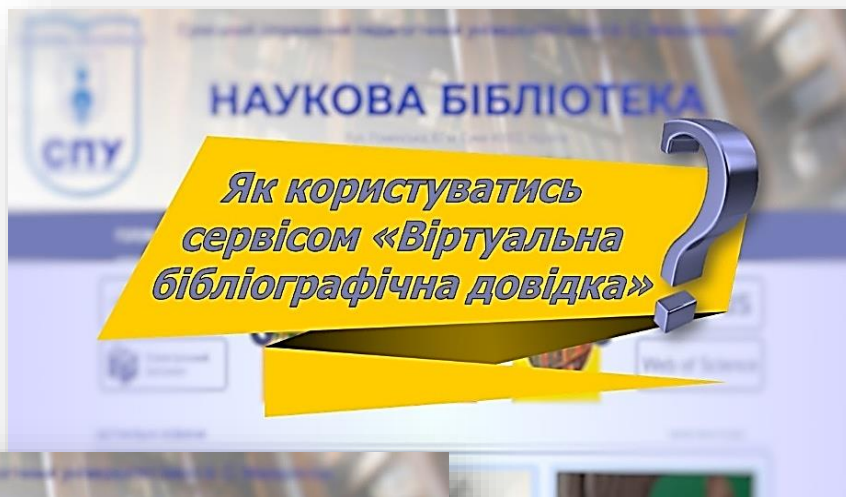

**Рубрики Facebook
«Слово – це зброя»,
«Вічна класика»,
«Ментальне здоров'я:
плекаємо стійкість»**

**Рубрики Instagram
«(НЕ)відомі#УКРАЇНЦІ», «Рубрика#Враження», «#КОД#НАЦІ»**

**Відеоінструкції
для
користувачів
з інформаційної
культури**

**Волонтерська діяльність
бібліотеки**

